

Załącznik nr 1

do Uchwały Nr 942/2015
Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej
z dnia 10 grudnia 2015 r.

RAPORT Z WIZYTACJI

(ocena programowa – profil ogólnoakademicki)

dokonanej w dniach 23-24 listopada 2016 r. na kierunku „historia sztuki”
prowadzonym w ramach obszaru nauk humanistycznych na poziomie studiów
pierwszego i drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim realizowanych w formie
studiów stacjonarnych na Wydziale Historycznym Uniwersytetu Gdańskiego

przez zespół oceniający Polskiej Komisji Akredytacyjnej w składzie:

przewodniczący: prof. dr hab. Dariusz Dolański - członek PKA

członkowie:

1. prof. dr hab. Ryszard Kasperowicz - ekspert PKA
2. prof. dr hab. Piotr Juszkiewicz - ekspert PKA
3. dr ing. Maria Gabrysova - ekspert ds. międzynarodowych
4. mgr Małgorzata Piechowicz - ekspert ds. wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia jakości
5. Łukasz Pietrzykowski - ekspert PKA ds. studenckich

INFORMACJA O WIZYTACJI I JEJ PRZEBIEGU

Ocena jakości kształcenia na kierunku *historia sztuki* prowadzonym na Wydziale Historycznym Uniwersytetu Gdańskiego została przeprowadzona z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonych przez Komisję na rok akademicki 2015/2016. Polska Komisja Akredytacyjna po raz czwarty oceniała jakość kształcenia na ww. kierunku. Poprzednio dokonano oceny w roku akademickim 2009/2010, przyznając ocenę pozytywną uchwałą Nr 750/2010 z dnia 8 lipca 2010 r., nie formułując w stosunku do uczelni żadnych zaleceń.

Wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą. Zespół Oceniający PKA zapoznał się z raportem samooceny przekazanym przez władze uczelni. Wizytacja rozpoczęła się od spotkania z władzami uczelni, wydziału oraz instytutu prowadzącego oceniany kierunek studiów, dalszy przebieg wizytacji odbywał się zgodnie z ustalonym wcześniej harmonogramem. W trakcie wizytacji przeprowadzono spotkania ze studentami, pracownikami instytutu, osobami odpowiedzialnymi za funkcjonowanie wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia, za prowadzenie kierunku studiów, praktyk, a także z przedstawicielami Samorządu Studentów i Biura Karier. Ponadto

przeprowadzono hospitacje zajęć, dokonano oceny losowo wybranych prac etapowych i dyplomowych, a także przeglądu bazy dydaktycznej wykorzystywanej w procesie kształcenia. Przeprowadzono też hospitacje zajęć. Przed zakończeniem wizytacji sformułowano wstępne uwagi i zalecenia, o których przewodniczący ZO PKA oraz współpracujący z nią eksperci poinformowali władze uczelni, wydziału oraz instytutu na spotkaniu podsumowującym.

Podstawa prawna oceny została określona w Załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w Załączniku nr 2.

OCENA SPEŁNIENIA KRYTERIÓW OCENY PROGRAMOWEJ DLA KIERUNKÓW STUDIÓW O PROFILU OGÓLNOAKADEMICKIM

Kryterium oceny	Ocena końcowa spełnienia kryterium				
	wyróżniająco	w pełni	znacząco	częściowo	niedostatecznie
1. Jednostka sformułowała koncepcję kształcenia i realizuje na ocenianym kierunku studiów program kształcenia umożliwiający osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia		X			
2. Liczba i jakość kadry naukowo-dydaktycznej oraz prowadzone w jednostce badania naukowe ¹ zapewniają realizację programu kształcenia na ocenianym kierunku oraz osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia		X I st.	X II st.		
3. Współpraca z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym w procesie kształcenia		X			
4. Jednostka dysponuje infrastrukturą dydaktyczną i naukową umożliwiającą realizację programu kształcenia o profilu ogólnoakademickim i osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia, oraz prowadzenie badań naukowych		X			

¹ Określenia: obszar wiedzy, dziedzina nauki i dyscyplina naukowa, dorobek naukowy, osiągnięcia naukowe, stopień i tytuł naukowy oznaczają odpowiednio: obszar sztuki, dziedziny sztuki i dyscypliny artystyczne, dorobek artystyczny, osiągnięcia artystyczne oraz stopień i tytuł w zakresie sztuki.

5. Jednostka zapewnia studentom wsparcie w procesie uczenia się, prowadzenia badań i wchodzenia na rynek pracy		X			
6. W jednostce działa skuteczny wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia zorientowany na ocenę realizacji efektów kształcenia i doskonalenia programu kształcenia oraz podniesienie jakości na ocenianym kierunku studiów		X			

Jeżeli argumenty przedstawione w odpowiedzi na raport z wizytacji lub wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy będą uzasadniały zmianę uprzednio sformułowanych ocen, raport powinien zostać uzupełniony. Należy, w odniesieniu do każdego z kryteriów, w obrębie którego ocena została zmieniona, wskazać dokumenty, przedstawić dodatkowe informacje i syntetyczne wyjaśnienia przyczyn, które spowodowały zmianę, a ostateczną ocenę umieścić w tabeli nr 1.

Uczelnia uzupełniła minimum kadrowe na studiach II stopnia o jednego nauczyciela akademickiego posiadającego tytuł naukowy profesora i dorobek naukowy w obszarze i dziedzinie nauk humanistycznych w dyscyplinie nauki historia sztuki. Tym samym spełnia minimum, kadrowe na studiach I i II stopnia, co pozwala podnieść proponowaną wcześniej ocenę w zakresie kryterium 2 w odniesieniu do studiów II stopnia ze znacząco na w pełni.

Tabela nr 1

Kryterium	Ocena końcowa spełnienia kryterium				
	wyróżniająco	w pełni	znacząco	częściowo	niedostatecznie
2. Liczba i jakość kadry naukowo-dydaktycznej oraz prowadzone w jednostce badania naukowe ² zapewniają realizację programu kształcenia na ocenianym kierunku oraz osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia		X II st.			

² Określenia: obszar wiedzy, dziedzina nauki i dyscyplina naukowa, dorobek naukowy, osiągnięcia naukowe, stopień i tytuł naukowy oznaczają odpowiednio: obszar sztuki, dziedziny sztuki i dyscypliny artystyczne, dorobek artystyczny, osiągnięcia artystyczne oraz stopień i tytuł w zakresie sztuki.

1. Jednostka sformułowała koncepcję kształcenia i realizuje na ocenianym kierunku studiów program kształcenia umożliwiający osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia.

1.1. Koncepcja kształcenia na ocenianym kierunku studiów jest zgodna z misją i strategią rozwoju uczelni, odpowiada celom określonym w strategii jednostki oraz w polityce zapewnienia jakości, a także uwzględnia wzorce i doświadczenia krajowe i międzynarodowe właściwe dla danego zakresu kształcenia.*

1.2 Plany rozwoju kierunku uwzględniają tendencje zmian zachodzących w dziedzinach nauki i dyscyplinach naukowych, z których kierunek się wywodzi, oraz są zorientowane na potrzeby otoczenia społecznego, gospodarczego lub kulturalnego, w tym w szczególności rynku pracy.

1.3 Jednostka przyporządkowała oceniany kierunek studiów do obszaru/obszarów kształcenia oraz wskazała dziedzinę/dziedziny nauki oraz dyscyplinę/dyscypliny naukowe, do których odnoszą się efekty kształcenia dla ocenianego kierunku.

1.4. Efekty kształcenia zakładane dla ocenianego kierunku studiów są spójne z wybranymi efektami kształcenia dla obszaru/obszarów kształcenia, poziomu i profilu ogólnoakademickiego, do którego/których kierunek ten został przyporządkowany, określonymi w Krajowych Ramach Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego, sformułowane w sposób zrozumiały i pozwalający na stworzenie systemu ich weryfikacji. W przypadku kierunków studiów, o których mowa w art. 9b, oraz kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela, o którym mowa w art. 9c ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2012 r. poz. 572, z późn. zm.), efekty kształcenia są także zgodne ze standardami kształcenia określonymi w przepisach wydanych na podstawie wymienionych artykułów ustawy. Efekty kształcenia zakładane dla ocenianego kierunku studiów, uwzględniają w szczególności zdobywanie przez studentów pogłębionej wiedzy, umiejętności badawczych i kompetencji społecznych niezbędnych w działalności badawczej, na rynku pracy, oraz w dalszej edukacji.*

1.5 Program studiów dla ocenianego kierunku oraz organizacja i realizacja procesu kształcenia, umożliwiają studentom osiągnięcie wszystkich zakładanych efektów kształcenia oraz uzyskanie kwalifikacji o poziomie odpowiadającym poziomowi kształcenia określonemu dla ocenianego kierunku o profilu ogólnoakademickim.*

1.5.1. W przypadku kierunków studiów, o których mowa w art. 9b, oraz kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela, o którym mowa w art. 9c ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym, program studiów dostosowany jest do warunków określonych w standardach zawartych w przepisach wydanych na podstawie wymienionych artykułów ustawy.

1.5.2 Dobór treści programowych na ocenianym kierunku jest zgodny z zakładanymi efektami kształcenia oraz uwzględnia w szczególności aktualny stan wiedzy związanej z zakresem ocenianego kierunku.*

1.5.3. Stosowane metody kształcenia uwzględniają samodzielne uczenie się studentów, aktywizujące formy pracy ze studentami oraz umożliwiają studentom osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia, w tym w szczególności w przypadku studentów studiów pierwszego stopnia - co najmniej przygotowanie do prowadzenia badań, obejmujące podstawowe umiejętności badawcze, takie jak: formułowanie i analiza problemów badawczych, dobór metod i narzędzi badawczych, opracowanie i prezentacja wyników badań, zaś studentom studiów drugiego stopnia lub jednolitych studiów magisterskich – udział w prowadzeniu badań w warunkach właściwych dla zakresu działalności badawczej związanej z ocenianym kierunkiem, w sposób umożliwiający bezpośrednie wykonywanie prac badawczych przez studentów.*

1.5.4. Czas trwania kształcenia umożliwia realizację treści programowych i dostosowany jest do efektów kształcenia określonych dla ocenianego kierunku studiów, przy uwzględnieniu nakładu pracy studentów mierzonego liczbą punktów ECTS.

1.5.5. Punktacja ECTS jest zgodna z wymaganiami określonymi w obowiązujących przepisach prawa, w szczególności uwzględnia przypisanie modułom zajęć powiązanych z prowadzonymi w uczelni badaniami naukowymi w dziedzinie/dziedzinach nauki związanej/związanych z ocenianym kierunkiem więcej niż 50% ogólnej liczby punktów ECTS.*

1.5.6. Jednostka powinna zapewnić studentowi elastyczność w doborze modułów kształcenia w wymiarze nie mniejszym niż 30% liczby punktów ECTS wymaganej do osiągnięcia kwalifikacji odpowiadających poziomowi kształcenia na ocenianym kierunku, o ile odrębne przepisy nie stanowią inaczej.*

1.5.7. Dobór form zajęć dydaktycznych na ocenianym kierunku, ich organizacja, w tym liczebność grup na poszczególnych zajęciach, a także proporcje liczby godzin różnych form zajęć umożliwiającą studentom osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia, w szczególności w zakresie pogłębionej wiedzy, umiejętności prowadzenia badań oraz kompetencji społecznych niezbędnych w działalności badawczej. Prowadzenie zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość spełnia warunki określone przepisami prawa.*

1.5.8. W przypadku, gdy w programie studiów na ocenianym kierunku zostały uwzględnione praktyki zawodowe, jednostka określa efekty kształcenia i metody ich weryfikacji, oraz zapewnia właściwą organizację praktyk, w tym w szczególności dobór instytucji o zakresie działalności odpowiednim do celów i efektów kształcenia zakładanych dla ocenianego kierunku oraz liczbę miejsc odbywania praktyk dostosowaną do liczby studentów kierunku.

1.5.9. Program studiów sprzyja umiędzynarodowieniu procesu kształcenia, np. poprzez realizację programu kształcenia w językach obcych, prowadzenie zajęć w językach obcych, ofertę kształcenia dla studentów zagranicznych, a także prowadzenie studiów wspólnie z zagranicznymi uczelniami lub instytucjami naukowymi.

1.6. Polityka rekrutacyjna umożliwia właściwy dobór kandydatów.

1.6.1. Zasady i procedury rekrutacji zapewniają właściwy dobór kandydatów do podjęcia kształcenia na ocenianym kierunku studiów i poziomie kształcenia w jednostce oraz uwzględniają zasadę zapewnienia im równych szans w podjęciu kształcenia na ocenianym kierunku.

1.6.2. Zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się na ocenianym kierunku umożliwiają identyfikację efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów oraz ocenę ich adekwatności do efektów kształcenia założonych dla ocenianego kierunku studiów. *

1.7. System sprawdzania i oceniania umożliwia monitorowanie postępów w uczeniu się oraz ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia.*

1.7.1. Stosowane metody sprawdzania i oceniania efektów kształcenia są adekwatne do zakładanych efektów kształcenia, wspomagają studentów w procesie uczenia się i umożliwiają skuteczne sprawdzenie i ocenę stopnia osiągnięcia każdego z zakładanych efektów kształcenia, w tym w szczególności w zakresie pogłębionej wiedzy, umiejętności prowadzenia badań oraz kompetencji społecznych niezbędnych w działalności badawczej, na każdym etapie procesu kształcenia, także na etapie przygotowywania pracy dyplomowej i przeprowadzania egzaminu dyplomowego, oraz w odniesieniu do wszystkich zajęć, w tym zajęć z języków obcych.

1.7.2. System sprawdzania i oceniania efektów kształcenia jest przejrzysty, zapewnia rzetelność, wiarygodność i porównywalność wyników sprawdzania i oceniania, oraz umożliwia ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia. W przypadku prowadzenia kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość stosowane są metody weryfikacji i oceny efektów kształcenia właściwe dla tej formy zajęć.*

Max. 19000 znaków (ze spacjami)

1. Ocena: w pełni

2. Opis spełnienia kryterium:

1.1.

Koncepcja kształcenia na ocenianym kierunku studiów jest zgodna z misją i strategią rozwoju uczelni, odpowiada celom określonym w strategii jednostki oraz w polityce zapewnienia jakości, a także uwzględnia wzorce i doświadczenia krajowe i międzynarodowe właściwe dla danego zakresu kształcenia

Koncepcja kształcenia na kierunku *historia sztuki* zgodna jest z misją i strategią rozwoju uczelni, przedstawioną w uchwale 25S/10 Senatu UG z dn. 25 lutego 2010 roku jako *Strategia rozwoju Uniwersytetu Gdańskiego do roku 2020*. W strategii położono nacisk na szacunek dla tradycji kulturowych Gdańska oraz Pomorza, innowacyjność badań naukowych oraz wszechstronność w przygotowaniu absolwentów. Przyjęta i realizowana na kierunku *historia sztuki* koncepcja kształcenia przygotowuje w sposób nowoczesny i wszechstronny studentów do podjęcia pracy w różnych instytucjach związanych z historią sztuki, ochroną, naukowym opracowaniem i udostępnianiem zabytków kultury artystycznej. Instytut rozwija innowacyjne badania w zakresie historii sztuki,

potwierdziła przyporządkowanie kierunku studiów do jednej dyscypliny, ale senat uczelni nie przyjął w tym zakresie stosownej uchwały. Brak spójności między przyjętymi uchwałami, informacjami zamieszczonymi w systemie POLON i deklaracjami władz wydziału i instytutu wskazuje na nie w pełni dopracowaną koncepcję studiów i problemy formalno-organizacyjne. W ocenie ZO PKA przyporządkowanie ocenianego kierunku tylko do dyscypliny historia sztuki należy uznać za trafne, bowiem sformułowane przez jednostkę efekty kształcenia odnoszą się tylko do niej, brak wśród nich takich, które odnoszą się do historii, kulturoznawstwa, literaturoznawstwa, filozofii, etnologii, religioznawstwa i archeologii. Przyporządkowanie kierunku do wymienionych dyscyplin nauki musiałoby pociągnąć za sobą zmianę efektów kształcenia. Należy przyjąć, że – w oparciu o analizę sformułowanych przez jednostkę efektów kształcenia – w rzeczywistości kierunek *historia sztuki* przyporządkowany jest do dziedziny i obszaru nauk humanistycznych i dyscypliny historia sztuki, i w takim zakresie prowadzone jest na nim kształcenie. W tym kontekście koncepcja, plany rozwoju kierunku oraz sformułowane dla niego efekty kształcenia są właściwie powiązane z efektami obszarowymi i odpowiadają tej dyscyplinie i są one zgodne z aktualnym stanem wiedzy w jej zakresie. ZO PKA przyjął to – zgodne z deklaracjami władz wydziału i instytutu – ustalenie jako punkt wyjścia do pozostałych analiz. Uczelnia powinna przyjąć w tym zakresie odpowiednią uchwałę.

1.4.

Efekty kształcenia dla studiów I i II stopnia zostały przyjęte *Uchwałą nr 26/12 Senatu Uniwersytetu Gdańskiego z dnia 26 kwietnia w sprawie określenia efektów kształcenia dla kierunku studiów prowadzonych na Wydziale Historycznym*. Efekty kształcenia dla obu poziomów studiów wykazują całościowe spojrzenie i zakładają pogłębienie wiedzy i poszerzenie umiejętności, i kompetencji społecznych osiągniętych na studiach pierwszego stopnia podczas studiów drugiego stopnia w odniesieniu do dyscypliny historia sztuki. Pozostałe wskazane w uchwale dyscypliny nauki nie znajdują odzwierciedlenia w przyjętych przez senat efektach kierunkowych. Sformułowane przez uczelnię kierunkowe efekty kształcenia na studiach I i II stopnia odnoszą się do wszystkich humanistycznych obszarowych efektów kształcenia określonych w *Rozporządzeniu MNiSW w sprawie Krajowych Ram Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego z dnia 2 listopada 2011 roku* (Dz.U. nr 253, poz. 1520) i są z nimi spójne, odpowiednio uszczegóławiając w zakresie historii sztuki ogólne zapisy zawarte w KRK i zapewniają realizację przyjętej koncepcji kształcenia i planów rozwoju kierunku w odniesieniu do dyscypliny nauki historia sztuki. Efekty kształcenia na kierunku *historia sztuki* zostały opisane właściwie i klarownie, są zgodne z efektami kształcenia dla poziomu i profilu ogólniakademickiego, przewidzianego dla obszaru nauk humanistycznych, zgodnie ze specyfiką dyscypliny naukowej historia sztuki. Absolwent zna dzieje sztuki w przewidzianym zakresie chronologicznym, potrafi posługiwać się właściwą terminologią, posiada umiejętności opisu, interpretacji i oceny wartości analizowanego przedmiotu, potrafi formułować wnioski na piśmie, ma orientację w podstawowych problemach metodologii historii sztuki, zna nowe tendencje badawcze. Szczegółowe efekty kształcenia przypisane do przedmiotów uwzględnionych w programie studiów są spójne z efektami kształcenia określonymi dla ocenianego kierunku. Studenci zdobywają pogłębioną wiedzę w zakresie dziejów sztuki polskiej i obcej, program obejmuje ogólną historię sztuki i architektury od starożytności po epokę współczesną. Program opracowano w ten sposób, by stopniowo, logicznie i w sposób uporządkowany rozwijać umiejętności badawcze absolwentów – opis i analizę dzieła sztuki, znajomość problemów metodologicznych, szeroki zakres perspektyw interpretacji dzieł sztuki, zdolność ich samodzielnej oceny. Podkreślono rolę kompetencji społecznych – otwartość na nowe propozycje metodologiczne, wykonywanie konkretnych czynności badawczych pod kątem potrzeb pracodawców. System weryfikacji efektów kształcenia uwzględnia kolejne stopnie zdobywanej wiedzy oraz doskonalenie narzędzi badawczych historyka sztuki. Liczba efektów kształcenia oraz określony w nich poziom wiedzy i umiejętności oraz kompetencji społecznych jest możliwy do osiągnięcia przez studentów i poddaje się weryfikacji. Efekty kształcenia uwzględniają możliwość uzyskania przez studentów pogłębionej wiedzy z zakresu zarówno znajomości dziejów sztuki i kultury danego okresu stylowego i obszaru historycznego, a także umożliwiają przygotowanie studentów studiów I stopnia w zakresie kompetencji i umiejętności do prowadzenia badań naukowych i uzyskania pogłębionych kompetencji i umiejętności w tym zakresie na studiach II stopnia. Przypisane do seminariów dyplomowych i prac dyplomowych efekty kształcenia uwzględniają wiedzę i umiejętności przygotowujące do samodzielnego analizowania i wnioskowania w zakresie wybranej

dyscypliny dyplomowania.

W tym kontekście nie do końca dopracowana jest koncepcja praktyki muzealnej na studiach I stopnia. Załącznik do uchwały senatu przyjmującej efekty kształcenia dla kierunku zawiera ich jednocześnie przyporządkowanie do określonych modułów kształcenia, w przypadku praktyki zawodowej są to: K-W17 „Ma podstawową wiedzę o instytucjach kultury w tym przede wszystkim kultury artystycznej oraz orientację we współczesnym życiu kulturalnym”; K_U17: „Prezentuje efekty swojej pracy w języku polskim i obcym w przejrzystej usystematyzowanej i przemyślanej formie z zastosowaniem różnorodnych metod i technik, dostosowanych do odpowiedniej dziedziny nauk humanistycznych”; K_K05: „Jest gotowy do podejmowania wyzwań zawodowych; wykazuje aktywność, podejmuje trud i odznacza się wytrwałością w realizacji indywidualnych i zespołowych badań profesjonalnych; K_K06: „Efektywnie organizuje swoją pracę i krytycznie ocenia stopień jej zaawansowania”. Tymczasem w sylabusie modułu praktyka muzealna (zmiana nazwy w stosunku do przyjętej w uchwale senatu) w rubryce efekty kształcenia (obszarowe i kierunkowe) nie zamieszczono tych efektów, lecz znajduje się tam ogólny zapis: „Student poznaje strukturę działalności muzealnej. Przechodząc w miarę możliwości przeszkolenie w różnych działach muzeum. Od zapoznania się z systemem pracy w działach administracji współpracującej z pracownikami merytorycznymi, poprzez specjalistyczne pracownie poszczególnych oddziałów muzeów jako najniższych jednostek opracowujących zgromadzone obiekty, przez działy konserwatorskie, inwentarzy, organizacji wystaw czasowych, organizacji transportu i demontażu obiektów, współpracy z muzeami krajowymi i zagranicznymi, działami promocji, reklamy i wydawnictw oraz współpracy z mediami”. Sposób wypełnienia sylabusu praktyki muzealnej odbiega od sposobu wypełniania sylabusów pozostałych modułów zajęć, w których wpisano obszarowe efekty kształcenia i odpowiadające im efekty kierunkowe. Tymi samymi wadami obciążona jest praktyka muzealna przewidziana w programie studiów II stopnia. Abstrahując od braku powiązania praktyki zawodowej z kierunkowymi efektami kształcenia, za wadliwe należy także uznać identyczne sformułowanie przypisanych do niej efektów kształcenia zarówno na studiach I jak i II stopnia. Efekty kształcenia na studiach II stopnia powinny co najmniej pogłębiać wiedzę i poszerzać umiejętności i kompetencje społeczne zdobyte na studiach I stopnia. Należy przy tym zaznaczyć, że sformułowany tak efekt odpowiada potrzebom rynku pracy, ale jednocześnie nie mieści się w koncepcji studiów wynikającej z efektów kształcenia wyraźnie ukierunkowanych na kształtowanie umiejętności badawczych i analitycznych studentów.

1.5.

Program studiów, poza programem praktyk, jest spójny z efektami kształcenia na ocenianym kierunku. Wyszczególnione treści programowe zostały trafnie przypisane obszarowym i kierunkowym efektom kształcenia, co znajduje swoje potwierdzenie w sylabusach. Metody dydaktyczne są adekwatne do treści programowych i przewidzianych efektów kształcenia, jakkolwiek w niektórych przypadkach, przypisana forma zajęć utrudnia wprowadzanie aktywizujących metod kształcenia właściwych do przypisanych do przedmiotu efektów kształcenia (np. przedmioty: Nauki pomocnicze historii; Dzieje myśli o sztuce). Przedmioty wyodrębnione w programie studiów są właściwe dla opisanych treści programowych tak ze względu na ich kolejność, jak i liczbę przypisanych do nich godzin dydaktycznych. Program studiów I stopnia uwzględnia całość dziejów sztuki w perspektywie chronologicznej, wstęp do historii sztuki, wstęp do analizy architektonicznej, rynek dzieł sztuki, metodologię historii sztuki, umożliwiając studentowi zarówno orientację w zagadnieniach metodologicznych, jak i szeroki przegląd form i gatunków artystycznych. Dużą rolę przykładają się do rozszerzonej nauki języka niemieckiego ze względu na znaczenie kultury niemieckiej (i nauki niemieckiej) dla sztuki Gdańska i Pomorza, która także jest przedmiotem poszerzonych studiów, m.in. ze względu na wymogi lokalnego rynku pracy i obfitość materiału artystyczno-zabytkowego. Sztuce Gdańska poświęcono odrębny wykład i ćwiczenia, jej problematyka znajduje także odzwierciedlenie w tytułach zajęć fakultatywnych i wykładów monograficznych. Proporcja pomiędzy zajęciami o charakterze historycznym i zajęciami o charakterze teoretycznym została zachowana. Niemniej jednak zaleca się w tym miejscu rozdzielenie zajęć z metodologii historii sztuki, dziejów historii i krytyki artystycznej na trzy oddzielne przedmioty, które są obecnie skomasowane w ramach jednych zajęć. Przedmioty te, aczkolwiek ściśle ze sobą powiązane zarówno w aspekcie historycznego rozwoju, jak i na poziomie refleksji teoretycznej, stanowią ogromny obszar badawczy, każdy z nich jest obszernym zagadnieniem historyczno-teoretycznym samym w sobie, mającym bardzo bogate i złożone tradycje

badawcze, i próba ich rzetelnej prezentacji w ramach jednego przedmiotu niesie ze sobą niebezpieczeństwo uproszczeń, a nawet powierzchowności, co odbije się negatywnie na poziomie kształcenia (trudna może się okazać realizacja wszystkich postulowanych efektów kształcenia dla tych przedmiotów potraktowanych jako jedna całość). Program studiów II roku przygotowuje do pogłębionych i samodzielnych badań dzieł sztuki w kontekście historyczno-ideowym i stylistycznym, obejmując m.in. zajęcia z estetyki i warsztat historyka sztuki.

Przyjęte metody weryfikacji efektów kształcenia są właściwe, pozwalają na faktyczne i rzetelne ich sprawdzenie. Metody weryfikacji uwzględniają wiedzę zdobytą podczas zajęć, literaturę przedmiotu do samodzielnego opracowania przez studenta. Program studiów daje możliwość indywidualizacji kształcenia w zakresie indywidualnej organizacji studiów pod kątem studentów niepełnosprawnych.

1.5.1.

Nie dotyczy

1.5.2.

Treści programowe są zgodne z zakładanymi efektami kształcenia. W treściach programowych ujęto trafnie konieczność uwzględnienia w możliwie szerokim stopniu kompetencji w zakresie wiedzy historyczno-artystycznej oraz niezbędnego zasobu informacji o charakterze teoretycznym, i starano się zachować równowagę pomiędzy obydwoma aspektami zdobywanej wiedzy. W treściach programowych właściwie uwzględniono proporcje charakterystyczne dla wiedzy z zakresu praktycznych umiejętności badawczych absolwenta (warsztat historyka sztuki, ikonografia i ikonologia). W treściach programowych uwzględniono wszystkie najważniejsze aspekty przygotowania historyka sztuki do wszelkiego rodzaju aktywności kluczowych z punktu widzenia codziennej praktyki badawczej (opis dzieła, inwentaryzacja, znajomość mechanizmów funkcjonowania instytucji kultury, jak np. muzeów, wiedza z zakresu kolekcjonerstwa, rynek dzieł sztuki), a także do badań o bardziej teoretycznym charakterze (znajomość metod historii sztuki, studia nad współczesną kulturą wizualną), co uwzględniają zakładane efekty kształcenia. Treści programowe są różnorodne, odpowiadają historycznemu bogactwu zjawisk historyczno-artystycznych, tworzą w miarę spójny układ pod kątem historycznym, jak także systematycznym, i dają stosowny przegląd problematyki charakterystycznej dla historii sztuki. Ponadto dostosowano je do aktualnych tendencji metodologicznych i nowoczesnych standardów wiedzy o sztuce. Treści programowe zostały opisane w sposób jasny, czytelny dla studentów.

Odniesiono się także w sposób właściwy do społecznych kompetencji studentów – podkreślono umiejętności komunikowania się i wyrażania własnych poglądów, zdolność samodzielnej oceny dzieła, doboru kryteriów selekcji materiału historycznego, świadomości nowych propozycji badawczych. Opis treści programowych wskazuje, że są one dostosowane do aktualnego stanu wiedzy. W końcowym rezultacie dobór treści programowych jest właściwie rozłożony i daje wszelkie podstawy do rzetelnego przygotowania do zawodów związanych z historią sztuki.

Oceniane prace dyplomowe pod względem tematyki, formy, treści i przyjętej metody pracy są zgodne z koncepcją kształcenia i efektami kształcenia – potwierdzają zdobycie przez autora pracy umiejętności samodzielnej pracy badawczej oraz poprawnej prezentacji jej wyników.

1.5.3.

Sylabusy przedmiotów nie wskazują na stosowane podczas zajęć metody dydaktyczne, ale w opinii studentów są one adekwatne do treści poruszanych w ramach przedmiotów. Podczas spotkania z ZO PKA ocenili oni stosowane metody kształcenia jako adekwatne do ich kierunku studiów i zakładanych efektów kształcenia. Zdaniem studentów stosowane metody kształcenia w pełni przygotowują ich do prowadzenia badań naukowych. Studenci wskazali, iż charakter prowadzonych zajęć w pełni pozwala im na zdobycie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych niezbędnych w ich późniejszej ścieżce zawodowej.

Stosowane metody są zróżnicowane: lektura i analiza tekstów, przygotowywanie referatów, praca z materiałem wizualnym, opis i analiza zabytku, dyskusja. Hospitowane zajęcia ćwiczeniowe wskazują na stosowanie kompleksowych, różnorodnych i aktywizujących studentów metod kształcenia, i wymagających od nich umiejętności samodzielnego uczenia się, w tym w zakresie pogłębionej wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych przygotowujących do prowadzenia badań

naukowych. Z przeglądu prac etapowych oraz dyplomowych wynika, że studenci studiów I stopnia potrafią trafnie rozpoznawać i formułować problemy badawcze, dobór metod analitycznych w zasadzie jest poprawny, umieją właściwie zaprezentować wyniki badań, adekwatnie wykorzystują przyjęte narzędzia badawcze, choć nie zawsze opatrują je starannym aparatem naukowym w postaci przypisów i bibliografii. Studenci studiów II stopnia potrafią w sposób pogłębiony analizować zadane im problemy, tematyka prac wskazuje, że włączani są w szerszy kontekst prowadzonych badań. Poziom prac dyplomowych wskazuje także na trafność i skuteczność metod w sprawowaniu opieki nad studentami przygotowującymi prace licencjackie i magisterskie, i wykorzystanie najnowszych osiągnięć w dydaktyce szkoły wyższej. Literatura przedmiotowa w zasadzie jest trafnie dobrana, jej znajomość jest wymagana na egzaminie. Studenci przygotowują stosunkowo liczne prace pisemne, rozwijają umiejętności samodzielnego obcowania z materiałem wizualnym. Tematyka prac z reguły dobrze koresponduje z zainteresowaniami badawczymi opiekunów prac, co gwarantuje adekwatną ocenę osiągnięć. Warto podkreślić, że najlepsze prace studentów ukazują się w prowadzonym przez Instytut Historii Sztuki UG czasopiśmie pt. „Porta Aurea”.

Podczas poszczególnych tematów zajęć w przedmiotach modułu podstawowego wykorzystywane są wyniki prowadzonych w jednostce badań. Dotyczy to poszczególnych tematów zajęć w przedmiotach modułu podstawowego, ale także w przedmiotach do wyboru. Studenci wykazują się w nich umiejętnościami w zakresie prowadzenia działalności badawczej, a także kompetencjami społecznymi związanymi z relacjami międzyludzkimi na etapie pozyskiwania odpowiednich materiałów do opracowywanych tematów.

Dosyć poważnym mankamentem programu, mającym wpływ także na proces samodzielnego uczenia się studentów, jest brak obowiązkowego, kilkudniowego objazdu naukowego, w ramach którego studenci mogą nie tylko w sposób bezpośredni zapoznać się z najważniejszymi zabytkami i zbiorami sztuki w Polsce i krajach ościennych (w praktyce badawczej historyka sztuki jest to rzecz najzupełniej podstawowa i niezbędna), ale także rozwinąć swoje samodzielne zdolności analityczne na konkretnych przykładach i problemach. Ich brak osłabia atrakcyjność kierunku i może stanowić ograniczenie kompetencji poznawczych absolwentów.

Programy poszczególnych przedmiotów dają możliwość stosowania zindywidualizowanych metod dydaktycznych pod kątem studentów niepełnosprawnych. Dotychczas na kierunku nie było osób o takim stopniu niepełnosprawności, który wymagałby wprowadzania odrębnych, dostosowanych metod kształcenia.

1.5.4.

Czas trwania kształcenia został właściwie skorelowany z realizacją treści programowych. Nakład pracy studentów, mierzony liczbą punktów ECTS, został właściwie określony. Punkty ECTS niezbędne do uzyskania założonych efektów kształcenia szacowane są przy założeniu, że jeden punkt odpowiada 25-30 godzinom, w zależności od specyfiki przedmiotu. Planowany w każdym przedmiocie nakład pracy obejmuje liczbę godzin kontaktowych (wykłady, ćwiczenia, konwersatoria, konsultacje, zaliczenie/egzamin) oraz niekontaktowych (samodzielna praca studenta: przygotowanie do zajęć, do egzaminu, pracy zaliczeniowej). Czas trwania kształcenia, na studiach I stopnia obejmuje sześć semestrów i na studiach II stopnia – cztery semestry, umożliwiając realizację treści programowych. Minimalna liczba punktów ECTS, którą studenci muszą zdobyć dla uzyskania dyplomu na studiach I stopnia wynosi 180 ECTS, na studiach II stopnia 120 ECTS. Poza tym studenci mają możliwość skorzystania z indywidualnych spotkań z wykładowcami poszczególnych przedmiotów w formie konsultacji.

1.5.5.

Punktacja ECTS na kierunku *historia sztuki* na Uniwersytecie Gdańskim na studiach I i II stopnia jest zgodna z § 4, ust. 1 pkt. 2, 6-10, 12 oraz ust. 2 i ust. 5 *Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego Z dnia 3 października 2014 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia* (Dz.U. z dn. 9.10.2014. poz. 1370) – w programie studiów określono liczbę punktów ECTS odnośnie do każdego z wymogów rozporządzenia. Przypisana poszczególnym wskaźnikom liczba punktów ECTS odpowiada liczbie godzin i nakładowi pracy studenta przypisanym do modułów studiów, które je realizują (zajęcia z języka obcego, wychowanie fizyczne, zajęcia związane z dyscypliną naukową historia sztuki itd.). Wątpliwości budzi metoda wyliczania

procentowego udziału zajęć dydaktycznych wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli, w przypadku studiów I stopnia wynosi on 97,7% zajęć kontaktowych, w przypadku studiów II stopnia 96,7%, co oznaczałoby, że studenci na pracę własną przeznaczają niespełna kilka procent czasu przypisanego do minimalnej liczby punktów ECTS, którą należy uzyskać podczas studiów. Jednocześnie sylabusy nie zawierają rozliczonego nakładu pracy studenta, co utrudnia ocenę adekwatności przypisanych punktów ECTS do poszczególnych przedmiotów oraz w efekcie wyliczenie liczby godzin kontaktowych przypadających na cały tok studiów. Jednostka powinna zweryfikować sposób obliczania nakładu pracy studentów i zapewnić w przypadku studiów stacjonarnych nie mniej niż 50% punktów kontaktowych w stosunku przypisanej do programu studiów liczby punktów ECTS.

Modułom zajęć powiązanych z prowadzonymi na kierunku badaniami przypisano ponad 50% punktów ECTS. Na studiach I stopnia są to 122 punkty ECTS (67%) i na studiach II stopnia - 108 punktów ECTS (90%). Są to np. wykłady monograficzne, proseminaria, seminaria. Moduły te odnoszą się do szerokiego spectrum badań, przy czym nacisk położono na badania związane ze sztuką średniowieczną i nowożytną Gdańska, ale uwzględniono we właściwym stosunku także inne obszary badawcze. Kwalifikacja zajęć do tego modułu jest właściwa, zważywszy na charakter prowadzonych badań, które zresztą znajdują także dodatkowe oparcie w łatwo dostępnym materiale artystycznym (zabytkowym).

1.5.6.

W ramach studiów na ocenianym kierunku zajęcia do wyboru na studiach I stopnia obejmują fakultety tematyczne (24 pkt ECTS), wykłady monograficzne (4 pkt ECTS), proseminarium (6 pkt ECTS) oraz seminarium licencjackie (14 pkt ECTS), w sumie 48 punktów ECTS, co stanowi 26,6% liczby punktów ECTS przypisanej do programu studiów. Na studiach II stopnia zajęcia do wyboru są następujące: fakultety tematyczne (20 pkt ECTS), wykłady monograficzne (16 pkt ECTS), seminarium poboczne (4 pkt ECTS) oraz seminarium magisterskie (37 pkt ECTS), w sumie 77 punktów ECTS co stanowi 64% liczby punktów ECTS przypisanej do programu studiów. Tym samym w przypadku studiów I stopnia jednostka nie zapewnia studentom zajęć do wyboru w wymiarze minimum 30% punktów ECTS przypisanych do całości programu studiów.

Zakres zajęć fakultatywnych jest szeroki i świadczy o dużej elastyczności programu. Fakultety dotyczą bardzo różnych problemów historyczno-artystycznych i ich oferta przedmiotowa jest wystarczająco zróżnicowana. Pozwalają one na indywidualizację kształcenia, ułatwiają bezpośredni kontakt z wykładowcami, rozwijają umiejętności samodzielnego uczenia się i przedstawiania wyników swoich studiów.

1.5.7.

Na ocenianym kierunku zajęcia odbywają się w formie wykładów, ćwiczeń, konwersatoriów i seminariów. Stosunek wykładów do innych form nauczania na ocenianym kierunku na studiach I i II stopnia wynosi 38,3 % Dobór form zajęć w zasadzie umożliwia osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia. Jednak w przypadku niektórych pojedynczych przedmiotów jest on nieadekwatny do problematyki zajęć i przypisanych do nich efektów kształcenia, co nie uniemożliwia, ale znacząco utrudnia ich osiągnięcie. Na przykład na studiach I stopnia realizowany jest przedmiot Nauki pomocnicze historii. Przedmiot ten ze względu na podkreślaną wielokrotnie na spotkaniach ZO PKA specyfikę kształcenia na kierunku historia sztuki na UG, polegającą na jej powiązaniu historią lokalną znajduje swoje pełne uzasadnienie. Zgodnie z koncepcją studiów należałoby się spodziewać, że studenci w jego trakcie zostaną zaopatrzeni w tak niezbędne dla historyka sztuki gdańskiej i pomorskiej umiejętności jak np. czytanie pisma paleograficznego, a zwłaszcza gotyckiego i neogotyckiego, które można zdobyć jedynie w formie zajęć warsztatowych na ćwiczeniach lub laboratoriach, tymczasem przypisana została mu forma wykładu, w związku z czym pod względem treści stanowi on wykład z zakresu tylko jednej nauki pomocniczej historii – heraldyki, pomijając chociażby takie jak np. archiwistyka, chronologia, dyplomatyka czy epigrafika. Inny przykład to prowadzony także na I stopniu studiów wykład z przedmiotu ikonografia i ikonologia, do którego zostały przypisane efekty kształcenia związane ze znajomością metod analizy i interpretacji ikonograficznej oraz umiejętności rozpoznawania i analizowania treści ideowych wypowiedzi artystycznych, przy których należałoby stosować bardziej aktywizujące metody dydaktyczne, niż

typowe dla wykładu. Podczas spotkania ZO PKA z pracownikami IHS wskazywali oni, że przyporządkowanie tego typu zajęć do form wykładowych wynika z obowiązującej na uczelni zasady równowagi między ćwiczeniami i laboratoriami a wykładami. Nauczyciele akademicy starają się więc dostosowywać treści do formy wykładowej, ale też wprowadzać metody aktywizujące, które w ramach wykładu pozwalają na lepsze osiąganie efektów kształcenia. Zabiegi te nie gwarantują jednak takiej jakości kształcenia, jak przypisanie do tych i podobnych przedmiotów form ćwiczeniowych lub laboratoryjnych.

Liczebność grup pozwala na dobry kontakt studenta z wykładowcami i umożliwia rozwijanie konkretnych zainteresowań – seminaria, zajęcia fakultatywne i ćwiczeniowe prowadzi się w stosunkowo małych grupach (seminaria liczą do 12 uczestników, fakultety do 15, ćwiczenia do 25 osób), grupy wykładowe w związku z liczbą studentów na kierunku liczą około 30 osób. Na podstawie przeprowadzonych hospitacji można stwierdzić, że liczebność grup jest odpowiednia, pozwala studentom na swobodne wyrażanie swoich poglądów, a także na nawiązanie aktywnego kontaktu z wykładowcą. Spectrum prowadzonych zajęć jest zróżnicowane, w programie widać dbałość władz IHS o dostosowanie formy zajęć i zaliczeń do konkretnego tematu, choć przeszkodą w tym zakresie bywają ogólnouczelniane rozwiązania organizacyjne.

Zajęcia dydaktyczne są właściwie rozplanowane. Studenci nie są nadmiernie obciążeni dzienną liczbą zajęć, które z reguły odbywają się w wymiarze czterech lub sześciu godzin dziennie, maksymalnie - ośmiu. Między zajęciami studenci mają do dyspozycji przerwy trwające od 15 minut do 1,5 godziny. Pewne utrudnienie może stanowić fakt, że ze względu na to, iż niektórzy wykładowcy dojeżdżają z innych miast, zajęcia z jednym wykładowcą są blokowane raz na dwa tygodnie. Harmonogram zajęć odpowiada zasadom higieny procesu nauczania.

1.5.8.

Praktyki zawodowe na ocenianym kierunku przewidziane są w programie studiów I i II stopnia. W obu przypadkach mają tak samo sformułowane efekty kształcenia, które z jednej strony nie odnoszą się do kierunkowych efektów kształcenia, ale z drugiej odpowiadają oczekiwaniom pracodawców. Na pierwszym stopniu studiów praktyki odbywają się po V semestrze w wymiarze czterech tygodni, którym przyporządkowano 160 godzin i 4 punkty ECTS. Biorąc pod uwagę, że jeden punkt odpowiada 25-30 godzinom pracy studenta, liczba punktów ECTS przypisana do praktyk jest zaniżona. W tym samym wymiarze, tyle, że po drugim semestrze praktyki odbywają się na studiach II stopnia. Godzinowy wymiar praktyk rozłożony na cztery tygodnie i termin ich realizacji a także dobór miejsc ich odbywania jest zgodny z przypisanymi do nich efektami kształcenia. Jednostka kieruje studentów do współpracujących z nią instytucji, w których studenci mogą odbywać te praktyki w sposób odpowiadający ich programowi (Muzeum Narodowe w Gdańsku, muzea regionalne, instytucje ochrony zabytków, itp.). Jednostka przygotowała obszerny i dobrze opracowany zespół dokumentów, potwierdzających odbycie praktyki i zdobyte w jej trakcie umiejętności. Na podstawie tych dokumentów można stwierdzić, że przyjęty system pozwala na porównywanie efektów kształcenia osiągniętych przez różnych studentów uzyskanych podczas praktyk. Zastosowane metody weryfikacji praktyk są trafne. W pozwalają one na weryfikację efektów kształcenia zawartych w sylabusie, przy zastrzeżeniu, że te nie są one powiązane z kierunkowymi efektami kształcenia. Utrzymanie ogólnych zasad zaliczania praktyk, pozwoli także skuteczną weryfikację efektów kształcenia przypisanych do modułu praktyk także po ich właściwym powiązaniu z kierunkowymi efektami kształcenia przyjętymi uchwałą senatu. O zaliczeniu praktyki decyduje opinia -specjalisty, która w konkretnej instytucji kieruje pracami studentów, przy czym jej ocena podyktowana jest sformułowanymi przez uczelnię oczekiwaniami. W zaświadczeniu jest opisany typ pracy, np. udział w projektach wystawienniczych, dokumentowanie i digitalizacja zbioru lub kolekcji, wykorzystanie umiejętności zawodowych, umiejętność pracy w grupie, organizacji efektywnej pracy oraz odpowiedzialności za zachowanie dziedzictwa kulturowego. Liczba osób odbywających praktykę jest dostosowana do możliwości danej instytucji. Instytucje współpracujące spełniają wymogi merytoryczne i odbywane w nich praktyki wprowadzają studentów w zakres przyszłych obowiązków zawodowych.

1.5.9.

W programie studiów *historia sztuki* nie ma przedmiotu prowadzonego w języku obcym, jednak podejmowane są starania, aby co roku przynajmniej jeden z przedmiotów fakultatywnych realizowany był w obcym języku. W trakcie studiów oferowane są studentom możliwości uczestnictwa w takich zajęciach (zajęcia są wspólne dla WH). Jest to związane z funkcjonującym na wydziale programem wymiany ERASMUS+. Są to wykłady dotyczące historii, kultury i sztuki, które dobierane są z szerszej oferty zaproponowanej przez pracowników wydziału tak, by odpowiadały zainteresowaniom studentów przyjeżdżających w danym roku na UG. Przygotowywany jest szerszy zestaw takich zajęć, zaś po otrzymaniu informacji, które z kierunków są najchętniej wybierane, zatwierdzana jest ostateczna lista przedmiotów.

Instytut Historii Sztuki ma podpisane 3 umowy w ramach programu Erasmus+ z Rheinische-Friedrich-Wilhelms Universität w Bonn, Heinrich Heine Universität w Düsseldorfie oraz z Technische Universität w Berlinie. W latach 2013-2016 z oferty tej skorzystał tylko jeden student historii sztuki, w tym samym czasie na kierunek przyjechał też jeden student zagraniczny. IHS zaprasza również na prezentacje i wykłady gościnne badaczy z zagranicy. Obcokrajowcy wykładają w języku angielskim, niemieckim lub rosyjskim. W ostatnich latach IHS gościł przedstawicieli Instytutu Historii Kultury Materialnej Rosyjskiej Akademii Nauk w Sankt Petersburgu, Istanbul Sehir University, Węgierskiej Akademii Nauk, Muzeum w Brugii, Uniwersytetu w Lejdzie, Uniwersytetu Humboldta w Berlinie. Część z tych wykładów to jednocześnie wykłady monograficzne dla studentów IHS. Studenci Erasmusa mogą brać w nich udział razem ze studentami instytutu, co daje potencjalnie możliwość bliższego poznania się, nawiązania więzi i współpracy.

Istotny wpływ na umiędzynarodowień treści poszczególnych przedmiotów mają międzynarodowe kontakty poszczególnych pracowników IHS oraz organizowane i współorganizowane przez IHS międzynarodowe konferencje naukowe, w których jako słuchacze lub referenci uczestniczą również studenci. Regularna współpraca z Roboczą Grupą Polsko-Niemieckich Historyków Sztuki zaowocowała organizowaną przez instytut konferencją „Miasta Nadmorskie” / „Stadt am Meer” (2013). Pracownicy biorą też udział w pracach grupy i odbywających się co roku 3-4 dniowych konferencjach z objazdami naukowymi – w Berlinie i Greifswaldzie (2014 i 2016). Rozwija się współpraca z uniwersytetem w Paryżu (Université Paris-Diderot) przy konferencji “Etudes sur les Territoires Urbains et les Villes d’Europe centrale et orientale” oraz uniwersytetem w Leeds (UK) w cyklicznej konferencji mediewistów. W 2017 r. IHS UG organizuje sekcje pod tytułem: „the Others' in Late Medieval Gdańsk?: A Look at the Question From the Perspective of an Art Historian“. Instytut uczestniczy w stowarzyszeniach naukowych dotyczących Skandynawii i Krajów Nadbałtyckich („Castella Maris Baltici“, „Böckler-Mare-Balticum-Stiftung“ / „Homburger Gespräche“) oraz dalszych międzynarodowych organizacji badających europejską architekturę zamkową (Węgry: Castrum Bene, Niemcy: Wartburg-Gesellschaft, Francja: Chateau Gaillard).

Przykładem owocnej współpracy międzynarodowej są wspólnie organizowane wystawy. Największym wspólnym przedsięwzięciem była wystawa „Tür an Tür” („Obok”) zorganizowana w Martin-Gropius-Bau w Berlinie w 2011 r. (największa ekspozycja dzieł sztuki z Polski pokazywana poza jej granicami). W prace włączeni byli wszyscy niemal pracownicy IHS oraz studenci. Instytut współpracuje również w projektach wystawienniczych inicjowanych przez Narodni Galerie w Pradze (Czechy).

1.6.

1.6.1.

Na ocenianym kierunku warunki rekrutacji regulują uchwały Senatu UG. Zasady postępowania rekrutacyjnego na rok akademicki 2016/2017 zawiera *Uchwała Senatu Uniwersytetu Gdańskiego nr 35/15 z dnia 23 kwietnia 2015 roku w sprawie warunków i trybu rekrutacji kandydatów na studia stacjonarne i niestacjonarne w Uniwersytecie Gdańskim w roku akademickim 2016/2017*. Postępowanie rekrutacyjne ma charakter konkursowy. Przyjęcie kandydatów na pierwszy rok studiów I stopnia następuje na podstawie wyników postępowania rekrutacyjnego, które polega na konkursie świadectw dojrzałości, w którym najwyższym punktowym kryterium jest jeden z trzech wybranych przez kandydata przedmiotów historia sztuki (przelicznik 0,6), następnie historia lub język łaciński i kultura antyczna (przelicznik 0,4) oraz w odniesieniu do wszystkich kandydatów język polski i język

obcy (przelicznik 0,2). O przyjęcie na studia II stopnia mogą ubiegać się kandydaci, którzy są absolwentami studiów I stopnia z zakresu dyscyplin humanistycznych, artystycznych, sztuk plastycznych i architektury. W wyniku postępowania rekrutacyjnego można uzyskać max. 100 punktów, w tym max. 40 punktów w ramach konkursu ocen na dyplomie i max. 60 punktów za rozmowę kwalifikacyjną z zakresu studiów I stopnia na kierunku historia sztuki. Zasady przeliczania oceny na dyplomie reguluje paragraf 7 ust. 2 i 3 uchwały senatu. Procedury rekrutacyjne są przejrzyste, zapewniają właściwą selektywność kryteriów w podstępowaniu kwalifikacyjnym w powiązaniu z zapewnieniem doboru kandydatów posiadających wstępną wiedzę i umiejętności na poziomie niezbędnym do osiągnięcia efektów kształcenia określonych dla kierunku historia sztuki. Postępowanie rekrutacyjne zapewnia kandydatom równe szanse w staraniach o przyjęcie na studia, procedury są bezstronne i rzetelne, a wymagania stawiane kandydatom powiązane są z wybranym obszarem kształcenia, tj. wiadomościami oraz umiejętnościami w zakresie nauk humanistycznych. Liczba osób przyjmowanych na pierwszy rok studiów I i II stopnia odpowiada potencjałowi dydaktycznemu na omawianym kierunku. Informacje przeznaczone dla kandydatów publikowane są na stronie internetowej uczelni, są łatwo dostępne, aktualne i zrozumiałe.

1.6.2.

Zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów na ocenianym kierunku określa uchwała Senatu UG z 26 marca 2015 roku. Zgodnie z nią pierwsza weryfikacja (formalna) odbywa się na poziomie Uczelni, druga zaś (merytoryczna) na poziomie wydziału, który prowadzi kierunek adekwatny do przedstawionych przez kandydata efektów kształcenia. Są one analizowane przez konsultanta, weryfikowane przez asesora i potwierdzane (lub nie) przez komisje weryfikacyjną. Rada Wydziału Historycznego w ramach ocenianego kierunku studiów nie przystąpiła do tej procedury w związku z czym nie przygotowano szczegółowych zasad potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów z efektami kształcenia określonymi dla kierunku. Jednostka nie wskazała powodów dla, których postanowiła nie przystępować do procedury, wskazując tylko że dotąd nie zgłosiła się żadna osoba zainteresowana jej przeprowadzeniem. Taka logika postępowania stoi w sprzeczności z obowiązującymi przepisami, które zakładają przygotowanie przez jednostkę odpowiedniej oferty i ogłoszenia w ramach jej naboru na studia. W kontekście braku oferty, zrozumiały jest brak kandydatów.

1.7.

System sprawdzania i oceniania postępów w uczeniu się, przyjęty na *historii sztuki*, dostosowany jest do konkretnych wymogów i celów kształcenia na kierunku. Polega on przede wszystkim na przygotowywaniu przez studentów prac cząstkowych, pozwalających na monitorowanie postępów w opanowaniu efektów kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych na kolejnych etapach studiów. Szczególna rola przypada tu pracom proseminaryjnym i seminaryjnym, które sprawdzające umiejętności samodzielnego myślenia i formułowania własnych wniosków, prowadzące do przygotowania pracy dyplomowej, która jest ostatecznym sprawdzianem osiągnięcia przez studentów zdefiniowanych dla kierunku efektów kształcenia. Przyjęty system sprawdzania, oceniania efektów uczenia się i monitorowania postępów wiedzy jest klarowny i systematyczny, pozwala na obiektywne sprawdzanie postępów w zdobywaniu wiedzy, jak również na porównywanie efektów uczenia się w odniesieniu do każdego uczestnika procesu dydaktycznego. Sposoby weryfikacji efektów kształcenia są właściwe z perspektywy treści tych efektów i kolejności ich osiągania. Potwierdza to monitoring losów absolwentów prowadzony przez IHS w ramach współpracy z instytucjami ochrony dóbr kultury w regionie. Sami nauczyciele akademicki pracujący w tych instytucjach lub przygotowujący na ich zlecenie wystawy czy ekspertyzy mają możliwość obserwacji absolwentów w ich działalności zawodowej. Informacje zwrotne pozyskiwane są także podczas organizowanych przez IHS spotkań z pracodawcami i mają one wpływ na doskonalenie programu kształcenia, czego przykładem jest wprowadzenie jako obowiązkowego języka niemieckiego czy sformułowanie programu praktyk zawodowych.

Osoby biorące udział w procesie sprawdzania i oceny efektów kształcenia osiągniętych przez studentów są nauczycielami akademickimi z dużym doświadczeniem badawczym oraz merytorycznymi kompetencjami w zakresie treści programowych poszczególnych przedmiotów. Skład komisji na egzaminie dyplomowym dobierany jest w sposób umożliwiający weryfikację efektów

kształcenia sformułowanych dla modułu dyplomowania zgodnie z przyjętymi na uczelni procedurami. W doborze metod sprawdzania i efektów kształcenia na kierunku podejmowane są próby uwzględnienia najnowszych osiągnięć dydaktycznych, dotyczy to zwłaszcza analizy i sprawdzianu stopnia opanowania materiału wizualno-ikonograficznego.

1.7.1.

O ile system weryfikacji efektów kształcenia oparty na pracach pisemnych w ramach całości studiów zdaje egzamin i w efekcie prowadzi do weryfikacji wszystkich zdefiniowanych dla kierunku efektów kształcenia, to metody ich sprawdzania i oceniania zawarte w sylabusach nie zawsze są do nich adekwatne. W wielu przypadkach do sylabusów przypisano nawet kilkanaście efektów kształcenia (np. Analiza dzieła sztuki, Historia sztuki nowoczesnej powszechnej i polskiej, Historia sztuki nowożytnej powszechnej itd.), jednocześnie przypisując do nich bardzo ogólne metody weryfikacji efektów kształcenia np.: egzamin końcowy, kolokwium wizualne, obecność na zajęciach, test, praca pisemna itd. Stopień ogólności sformułowanych metod weryfikacji efektów kształcenia, a co za tym idzie ich pojemność nie pozwalają na jednoznaczne podważenie ich trafności i skuteczności, ale jednocześnie nie mają one specyficznego charakteru odnoszącego się do oceniania efektów kształcenia osiągniętych przez studentów, w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych określonych dla przedmiotów.

Nauczyciele akademicki podczas spotkania z ZO PKA deklarowali, że przygotowują dla studentów odrębne sylabusy poza systemem uczelnianym, które są – w przeciwieństwie do oficjalnych – prostsze w formie i zawierają potrzebne studentom informacje, a szczegółowe zasady weryfikacji efektów kształcenia przekazywane są studentom na pierwszych zajęciach. Wypełnianie oficjalnych, przyjętych przez uczelnię sylabusów traktują jako formalny obowiązek, wskazując na nieczytelny ich układ i przeformalizowane. Równie krytyczny stosunek do oficjalnych sylabusów wyrażali studenci, potwierdzając deklaracje nauczycieli akademickich o przygotowywaniu przez nich odrębnych informacji dotyczących treści, efektów kształcenia i zasad ich weryfikacji.

Tak więc zgodnie ze stanem faktycznym stosowane metody sprawdzania i oceniania efektów kształcenia są o wiele bardziej różnorodne i dostosowane do poszczególnych efektów kształcenia, niż wynikałoby to z sylabusów przedmiotów, co potwierdzają zarchiwowane w IHS prace częściowe studentów oraz hospitacje przeprowadzonych zajęć, podczas których stosowane były metody aktywizujące studentów, przy pomocy których jednocześnie można weryfikować poziom niektórych umiejętności, kompetencji społecznych i wiedzy. Silną stroną systemu sprawdzania i oceniania efektów kształcenia jest przygotowywana przez studentów duża liczba prac pisemnych, co pozwala skutecznie w sposób kompleksowy weryfikować efektów kształcenia, w tym w szczególności w zakresie pogłębionej wiedzy, umiejętności prowadzenia badań oraz kompetencji społecznych niezbędnych w działalności badawczej, zarówno w odniesieniu do poszczególnych przedmiotów, jak i całego programu kształcenia. Umożliwiają one wykorzystywanie wyników oceny diagnostycznej, kształtującej i podsumowującej do kierowania procesem uczenia się studentów i wspomagania ich w uczeniu się. Dzięki małej liczbie studentów wykładowcy potrafią zdiagnozować silne i słabe strony każdego z nich i odpowiednio pokierować ich rozwojem, co ma wyraz w zakresie przygotowywanych przez nich pracach pisemnych. Dzięki temu odsiew studentów jest niewielki i wynika z reguły z innych przesłanek niż problemy w nauce. Stosowane metody sprawdzania i oceniania efektów kształcenia są adekwatne do zakładanych efektów kształcenia. Prace częściowe (referaty, kolokwia) sprawdzają opanowanie podstawowych narzędzi z warsztatu historyka sztuki, pozwalają na ocenę postępów w zdobywaniu wiedzy historyczno-artystycznej, poprawność zastosowanego języka pojęciowego charakterystycznego dla dyscypliny, sprawdzają zakres rozumienia problemów badawczych, analizują umiejętności samodzielnego myślenia i prowadzenia badań. Wyniki przeprowadzanych sprawdzianów pozwalają studentom na uzupełnienie swojej wiedzy i podwyższenie kompetencji z danego przedmiotu jak również na ewaluację własnych postępów w nauce podczas całych studiów. Stwarzanie przyjaznej atmosfery dydaktycznej motywuje studentów do udziału w dyskusji oraz wyrażania własnych poglądów, stosowania argumentowania i kontrargumentowania.

Seminaria dyplomowe dają możliwość dogłębszego śledzenia literatury przedmiotu, przygotowania metodologicznego do formułowania tez i ich argumentowania na temat pracy dyplomowej, umiejętności prowadzenia badań, przeprowadzania analiz weryfikujących założone cele

badawcze oraz kompetencji prezentowania wyników badań na forum grupy jak i uczestniczenia w egzaminie dyplomowym. Szczegółowe uregulowania odnośnie do przygotowania i złożenia pisemnej pracy dyplomowej jak i przystąpienia studenta do egzaminu dyplomowego zawarte są w rozdziale piątym *Regulaminu studiów UG*. Wskazać należy, że student ma prawo wyboru opiekuna w ramach kierunku studiów. Co do zasady student przygotowuje pracę magisterską pod kierunkiem nauczyciela akademickiego posiadającego tytuł naukowy profesora lub stopień naukowy doktora habilitowanego, zaś pracę licencjacką pod kierunkiem osoby posiadającej co najmniej stopień naukowy doktora. Opiekunów studentów przygotowujących prace dyplomowe zatwierdza dziekan. W szczególnie uzasadnionych przypadkach, rada wydziału może wyznaczyć na opiekuna studenta przygotowującego pracę magisterską osobę posiadającą stopień naukowy doktora. Przy ustalaniu tematu pracy dyplomowej bierze się pod uwagę zainteresowania naukowe studenta, a temat pracy musi pozostawać w określonym związku z kierunkiem studiów. Praca dyplomowa podlega sprawdzeniu w programie antyplagiatowym, ocenie opiekuna oraz przynajmniej jednego recenzenta, wyznaczonego przez dziekana spośród osób posiadających co najmniej stopień naukowy doktora. W przypadku, gdy opiekun pracy magisterskiej posiada stopień naukowy doktora, recenzent powinien posiadać tytuł naukowy profesora lub stopień naukowy doktora habilitowanego. Egzamin dyplomowy stanowi sprawdzian wiedzy studenta z zakresu dyscypliny, z której student przygotował pracę dyplomową. Egzaminacje dyplomowe są udokumentowane w protokołach dołączonych do prac. Problematyka prac dyplomowych, zasady doboru opiekunów i recenzentów i oraz stosowane kryteria oceny odpowiadają ogólnoakademickiemu profilowi studiów.

Na podstawie sprawdzonych prac i zawartych w nich uwag nauczycieli akademickich student może ocenić, jakie braki w wiedzy powinien uzupełnić. W pracach sprawdzanych zwraca się uwagę m.in. na właściwe stosowanie terminologii, rozumienie zadanych problemów, umiejętności analizy problemowej, zdolność do łączenia faktów i zjawisk w procesie interpretacji.

Ogólna ocena prac etapowych i dyplomowych

Analizie poddano różne formy prac etapowych. Ogólna ich ocena jest pozytywna. Są one dobrze przygotowane, wnikliwie sprawdzane, weryfikują założone efekty kształcenia i mogą inspirować studentów do autorefleksji w sprawie postępów w nauce. Wystawiane oceny są zróżnicowane, zależne od osiągniętych punktów za poszczególne zadania. Do prac dołączono *Arkusz oceny studenta*. Niewielkie usterki formalne (np. brak szczegółowych oznaczeń grupy) nie wpływają na ogólnie dobrą ocenę.

Prace dyplomowe studiów I i II stopnia z lat akademickich: 2012/2013, 2013/2014 oraz 2014/2015 mają podobny layout strony tytułowej, stosowne oświadczenia studenta odnośnie do samodzielnego opracowania tematu i udostępnienia pracy, protokoły komisji egzaminacyjnej egzaminu dyplomowego (czytelnie i starannie wypełnione).

Analiza prac dyplomowych przeprowadzona podczas wizyty ZO PKA wykazała, że proces dyplomowania przebiega prawidłowo. Prace dyplomowe prowadzone są w odpowiedni sposób, dobór obsady seminariów oraz tematyki jest właściwy. Sposób oceniania jest odpowiedni, a tematyka prac zgodna jest z programem kierunku i efektami kształcenia. Prace dyplomowe zawierają elementy badań empirycznych. Pod względem formalnym prace są poprawne, nie budzą zastrzeżeń. Ocena prac dyplomowych przebiega z użyciem właściwie sformułowanego formularza. Prace są w większości oceniane adekwatnie, recenzje są na ogół odzwierciedleniem treści, choć zdarzają się przypadki skrótowości w ocenianiu. Oceny opiekuna i recenzenta są w większości przypadków zbieżne lub bardzo podobne.

1.7.2.

System oceny jest przejrzysty i wiarygodny. System zapewnia porównywalność wyników, odnosi się do przyjętych w historii sztuki metod opisu i analizy dzieła sztuki, wykorzystywania technicznego języka dyscypliny oraz do sposobów weryfikacji opracowywanych interpretacji. System kładzie nacisk na sprawdzenie stopnia opanowania materiału historyczno-artystycznego oraz wizualnego, i pozwala na ocenę etapów osiągnięcia przez studenta efektów kształcenia na wszystkich poziomach.

Porównywalność wyników osiągniętych w procesie kształcenia jest jednym z istotnych warunków równego traktowania studenta w procesie sprawdzania i oceniania efektów kształcenia. Zastosowane

kryteria oceny są wiarygodne i jasne dla studenta, zadawane pytania czy tematy prac cząstkowych odznaczają się zbliżonym stopniem trudności. Studenci uzyskują informację zwrotną o wynikach zgodnie z przewidzianymi terminami. Organizacja procesu sprawdzania i oceny efektów kształcenia jest właściwa, uwzględnia zarówno stosowne terminy, jak również zasady higieny uczenia się i nauczania.

Zarówno nauczyciele akademicy jak i studenci wskazywali, że na tle weryfikacji stopnia osiągnięcia efektów kształcenia na etapie ocen diagnostycznych i kształtujących nie dochodzi do sytuacji konfliktowych. Potencjalne sytuacje konfliktowe dotyczące oceny prac dyplomowych określa regulamin studiów (wyznaczenie dodatkowego recenzenta w przypadku znaczącej rozbieżności opinii) oraz przyjęty na Wydziale Historycznym na podstawie *Zarządzenia nr 26/R/13 Rektora Uniwersytetu Gdańskiego z dnia 15 lutego 2013 roku w sprawie postępowania z pracami dyplomowymi studentów Uniwersytetu Gdańskiego – Regulamin antyplagiatowy*.

Zdaniem studentów przyjęte formy i kryteria są transparentne, sprawiedliwe i nie dyskryminujące którejkolwiek z grup studentów. Studenci wskazali, iż nie mają problemów z uzyskaniem informacji zwrotnej na temat przyczyn uzyskania poszczególnych ocen, jak również mają zapewnioną możliwość wglądu do prac zaliczeniowych.

Dokumentacja procesu sprawdzania i oceny postępów studentów opracowana jest starannie i przechowywana w instytucie.

3. Uzasadnienie

Koncepcja kształcenia na kierunku *historia sztuki* prowadzonym na Wydziale Historycznym Uniwersytetu Gdańskiego została sformułowana zgodnie z misją i strategią uczelni, z podkreśleniem innowacyjności badań, wszechstronnie zarysowanym programem studiów (ze szczególnym naciskiem położonym na badanie kultury artystycznej Gdańska i Pomorza w bliskim sąsiedztwie kultury niemieckiej), z uwzględnieniem kanonów krajowych i wzorców międzynarodowych oraz daje możliwość jej dalszego rozwoju. Plany rozwoju kierunku uwzględniają zmiany zachodzące zarówno w historii sztuki (wiedzy o sztuce), jak i w rzeczywistości społeczno-gospodarczej, umożliwiając tym samym studentom elastyczne i efektywne dostosowywanie się do warunków zmieniającego się rynku pracy. Uwzględniają one zarówno potrzeby pracodawców, jak i postulaty studentów.

Jednostka właściwie określiła efekty kształcenia dla studiów o profilu ogólnoakademickim na kierunku historia sztuki, przyporządkowując je do dziedziny i obszaru nauk humanistycznych i dyscypliny historia sztuki, przy czym formalnego uporządkowania wymagają w tym zakresie sformułowania w programie studiów. Zakładane dla kierunku efekty kształcenia są spójne z obszarowymi efektami z zakresu nauk humanistycznych dla profilu ogólnoakademickiego i zostały sformułowane zgodnie z regułami KRK w sposób zrozumiały, pozwalający na stworzenie systemu ich weryfikacji i uwzględniają uzyskanie przez studentów wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych niezbędnych w działalności badawczej odpowiadającej dziedzinie i dyscyplinom studiów. Dobór treści programowych jest zgodny z kierunkowymi efektami kształcenia, uwzględnia aktualny stan wiedzy w zakresie dyscyplin historia sztuki i historia w odniesieniu do obszaru i wymogów kształcenia humanistycznego. Stosowane metody kształcenia uwzględniają samodzielne uczenie się studentów, zdobycie adekwatnej wiedzy w zakresie historii sztuki i teorii sztuki, aktywizujące formy pracy ze studentami oraz umożliwiają studentom osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia, w tym w szczególności w przypadku studentów studiów pierwszego stopnia – co najmniej przygotowanie do prowadzenia badań, zaś studiów drugiego stopnia – udział studentów w prowadzeniu badań (co dodatkowo potwierdzają publikacje prac studentów w czasopiśmie „Porta Aurea”).

Czas trwania kształcenia umożliwia realizację treści programowych i osiągnięcia w pełni zamierzonych efektów kształcenia przy uwzględnieniu nakładu pracy własnej studenta, przy czym w zakresie problematyki związanej z teorią sztuki i metodologią historii sztuki należałoby dokonać korekty wydzielonych modułów studiów. Uczelnia zapewnia elastyczność programu studiów, a szeroki wachlarz oferty (zajęcia fakultatywne, wykłady monograficzne, zróżnicowana tematyka badawcza seminariów) pozwala każdemu studentowi na realizowanie wybranych przez niego treści.

Uczelnia zapewnia właściwe proporcje między zajęciami wykładowymi, a ćwiczeniami, laboratoriami i konwersatoriami, choć nie zawsze właściwie przyporządkowuje formę zajęć do przypisanych do nich efektów kształcenia. Organizacja kształcenia pod względem liczebności grup i

rozkładu zajęć umożliwia studentom osiągnięcie efektów kształcenia z poszanowaniem zasad higieny uczenia się.

Program studiów dla ocenianego kierunku zapewnia studentom odbycie praktyk zawodowych, dla których określone zostały efekty kształcenia odpowiadające potrzebom rynku pracy, ale słabo powiązane z koncepcją studiów i kierunkowymi efektami kształcenia. Nie zróżnicowano też przypisanych do praktyk efektów kształcenia w zależności od stopnia studiów na którym są prowadzone. Praktyki są organizowane we współpracy z właściwymi ośrodkami, zajmującymi się opracowaniem, wystawianiem, przechowywaniem dzieł sztuki i ochroną zabytków. Na ocenianym kierunku podjęto działania zmierzające do umiędzynarodowienia studiów zarówno w ramach programu studiów, w którym, zgodnie z lokalnymi warunkami, uwzględniono naukę języka niemieckiego w szerszym zakresie, jak i przez tworzenie możliwości wyjazdów w drodze wymiany międzynarodowej. Ważnym aspektem umiędzynarodowienia jest zapraszanie wykładowców z zagranicznych ośrodków oraz współpraca naukowa z badaczami spoza Polski.

Proces rekrutacji odbywa się według precyzyjnie ustalonych zasadach rekrutacyjnych przyjętych dla kierunku historia sztuki. Są one czytelne, zrozumiałe i dostępne na stronie internetowej UG. Na studiach I i II stopnia cechuje je zasada równości szans.

Uczelnia wypracowała skuteczne metody sprawdzania i oceniania osiągniętych przez studenta zakładanych efektów kształcenia. Dotyczą one zarówno pogłębienia wiedzy jak i umiejętności w prowadzeniu badań, stosowania odpowiednich metod badawczych, wyznaczania celów badawczych, ich realizowania i rozwijania kompetencji społecznych. Wypracowany został system oceniania zapewniający równe traktowanie wszystkich studentów, cechuje go bezstronność i obiektywizm. Obowiązujący system weryfikacji efektów kształcenia zapewnia możliwość oceny stopnia ich osiągnięcia.

Do mocnych stron instytutu należy zaliczyć uwzględnienie w programie zajęć rozszerzonych studiów w zakresie sztuki Pomorza i Gdańska, niezbędne z punktu widzenia rynku pracy i dostępności artystycznie bardzo cennego zespołu obiektów zabytkowych. Związana z tym także jest rola nauki języka niemieckiego jako podstawowego języka dla poznania tradycji i odrębności kulturowej tego obszaru. Na uwagę zasługuje także wprowadzanie zajęć z zakresu nowych mediów – współczesnej kultury wizualnej.

Zauważone słabości czy niedociągnięcia nie mają istotnego wpływu na jakość kształcenia i mogą zostać z łatwością usunięte.

4. Zalecenia

1. Przeprowadzenie zmian w programie kształcenia odnośnie:
 - korekty dyscyplin nauki, do których przypisane zostały efekty kształcenia i ograniczenie ich do dyscypliny historia sztuki;
 - modyfikacji kierunkowych efektów kształcenia pod kątem oczekiwań współpracujących instytucji kultury w zakresie praktyk zawodowych lub właściwa korelacja efektów kształcenia przypisanych do praktyk zawodowych z przyjętymi kierunkowymi efektami kształcenia;
 - zróżnicowania efektów kształcenia przypisanych do praktyk zawodowych na studiach I i II stopnia;
 - wprowadzenia do programu studiów kilkudniowego objazdu dydaktycznego, dającego studentom możliwość bezpośredniego zapoznania się z materiałem artystycznym i kulturą danego regionu historycznego, a także kształcenia umiejętności analitycznych rozwijanych na konkretnych przykładach i problemach;
 - wprowadzenia odrębnych zajęć z dziejów historiografii artystycznej, teorii historii sztuki, historii teorii artystycznych i krytyki artystycznej – w tej chwili zajęcia takie ujęte są w ramach jednego przedmiotu, co ogranicza skuteczność przekazywania wiedzy we wspomnianych subdyscyplinach badań nad sztuką i wiedzy o sztuce;
 - zweryfikowania udziału punktów ECTS przypadających na zajęcia kontaktowe, który na studiach I i II stopnia został zadeklarowany na poziomie 97%;

- zapewnienia w programie studiów I stopnia zajęć do wyboru w wymiarze co najmniej 30% ECTS przypisanych do programu studiów (jest 26,6%);
 - przeprowadzenia weryfikacji form poszczególnych zajęć i przypisania przedmiotom poświęconych warsztatowi pracy historyka sztuki formy laboratorium lub ćwiczeń;
 - włączenia do oferty kształcenia przedmiotów w językach obcych, zwłaszcza w języku angielskim;
 - skorelowania liczby punktów przypisanych do praktyk zawodowych z ich wymiarem godzinowym;
2. zintensyfikowanie działań na rzecz udziału studentów w programie Erasmus+.

2. Liczba i jakość kadry naukowo-dydaktycznej oraz prowadzone w jednostce badania naukowe zapewniają realizację programu kształcenia na ocenianym kierunku oraz osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia

2.1 Nauczyciele akademicki stanowiący minimum kadrowe posiadają dorobek naukowy-zapewniający realizację programu studiów w obszarze wiedzy odpowiadającym obszarowi kształcenia, wskazanemu dla tego kierunku studiów, w zakresie jednej z dyscyplin naukowych, do których odnoszą się efekty kształcenia określone dla tego kierunku. Struktura kwalifikacji nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe odpowiada wymogom prawa określonym dla kierunków studiów o profilu ogólnoakademickim, a ich liczba jest właściwa w stosunku do liczby studentów ocenianego kierunku.*

2.2 Dorobek naukowy, doświadczenie w prowadzeniu badań naukowych oraz kompetencje dydaktyczne nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku są adekwatne do realizowanego programu i zakładanych efektów kształcenia. W przypadku, gdy zajęcia realizowane są z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, kadra dydaktyczna jest przygotowana do prowadzenia zajęć w tej formie.*

2.3 Prowadzona polityka kadrowa umożliwia właściwy dobór kadry, motywuje nauczycieli akademickich do podnoszenia kwalifikacji naukowych i rozwijania kompetencji dydaktycznych oraz sprzyja umiędzynarodowieniu kadry naukowo-dydaktycznej.

2.4 Jednostka prowadzi badania naukowe w zakresie obszaru/obszarów wiedzy, odpowiadającego/odpowiadających obszarowi/obszarom kształcenia, do którego/których został przyporządkowany kierunek, a także w dziedzinie/dziedzinach nauki oraz dyscyplinie/dyscyplinach naukowych, do których odnoszą się efekty kształcenia.*

2.5 Rezultaty prowadzonych w jednostce badań naukowych są wykorzystywane w projektowaniu i doskonaleniu programu kształcenia na ocenianym kierunku oraz w jego realizacji.

Max. 9000 znaków (ze spacjami)

1. Ocena: studia I – **w pełni**; studia II stopnia - **znacząco**

2. Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema cyframi.

2.1.

W związku z brakiem spójności między przyjętymi uchwałami, informacjami zamieszczonymi w systemie POLON i deklaracjami władz wydziału i instytutu, na podstawie analizy kierunkowych efektów kształcenia i zgodnie z deklaracją władz Instytutu Historii Sztuki, ZO PKA za punkt wyjścia do podejmowanych analiz przyjął, że wizytowany kierunek został przyporządkowany do obszaru i dziedziny nauk humanistycznych i dyscypliny historia sztuki. Wszyscy nauczyciele akademicki proponowani przez jednostkę do minimum kadrowego zatrudnieni są w pełnym wymiarze czasu pracy i złożyli stosowne oświadczenia. Do minimum kadrowego kierunku wskazano 13 osób, w tym do studiów I stopnia 6 posiadających co najmniej stopień doktora habilitowanego i 7 posiadających stopień doktora i do studiów II stopnia odpowiednio 6 i 7 osób. W przypadku osób posiadających stopień doktora wszystkie posiadają dorobek naukowy w obszarze i dziedzinie nauk humanistycznych w dyscyplinie historia sztuki, której odpowiadają efekty kształcenia. W przypadku nauczycieli akademickich posiadających co najmniej stopień doktora habilitowanego warunek ten spełnia 5 osób, a jedna posiada dorobek naukowych w zakresie dyscypliny historia. Stosunek liczby nauczycieli

akademickich stanowiących minimum kadrowe do liczby studentów wynosi około 1:8,5 i gwarantuje studentom dobry indywidualny kontakt z nauczycielami akademickimi, ułatwiając tym samym osiągnięcie efektów kształcenia. Nauczyciele akademicy ze stopniem co najmniej doktora habilitowanego prowadzą minimum 30 godzin zajęć, a ze stopniem doktora – 60. Tym samym uczelnia spełnia minimum kadrowe dla studiów I stopnia na kierunku historia sztuki zgodnie z wymaganiami określonymi w *Rozporządzeniu MNiSW z dnia 9 października 2014 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia* (Dz. U. z 2014 r. poz. 1370) w zakresie: liczby nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe, a także wymiaru prowadzonych zajęć dydaktycznych. W przypadku studiów II stopnia warunki dotyczące minimum kadrowego nie zostały spełnione w odniesieniu do liczby nauczycieli akademickich posiadających co najmniej stopień doktora habilitowanego. Na 6 wskazanych osób do minimum kadrowego nie można zaliczyć jednej z powodu braku dorobku naukowego w zakresie dyscypliny nauki historia sztuki.

Dorobek naukowy nauczycieli akademickich należących do minimum kadrowego w zakresie dyscypliny historia sztuki zapewnia realizację programu studiów. Obejmuje on wszystkie epoki dziejów sztuki: historię sztuki starożytnej, średniowiecznej, nowożytnej i nowoczesnej, przedmioty budujące warsztat badawczy historyka sztuki (jak wstęp do historii sztuki) oraz jego świadomość teoretyczną (jak dzieje myśli o sztuce, metodologia).

Minimum kadrowe dla kierunku historia sztuki na studiach I stopnia cechuje się stabilnością, na studiach II stopnia wymaga wzmocnienia o jednego samodzielnego pracownika nauki. Ze względu na fakt, że Instytut Historii Sztuki UG jest jednostką powstałą niedawno znaczący procent pracowników stanowią osoby dojeżdżające, co obecnie nie zagraża w jakimś znaczącym stopniu stabilności zespołu, choć stanowi pewną niedogodność. Na dłuższy dystans jednak względna jednorodność pokoleniowa pracowników (na 13 wskazanych osób 12 urodziło się w latach 1959-1969, z czego 8 w pierwszej połowie lat sześćdziesiątych lub wcześniej i jedna w 1979 roku) może naruszać stabilność minimum ze względu na zbliżone w czasie awanse (małe zróżnicowanie kadry pod względem stopni i tytułów naukowych) oraz momenty zakończenia pracy w związku z odejściem na emeryturę. Oba aspekty wymagają przemyślanej polityki kadrowej.

2.2.

Struktura kwalifikacji oraz dorobku naukowego kadry naukowo-dydaktycznej prowadzącej zajęcia na kierunku *historia sztuki* jest zgodna z efektami kształcenia określonymi dla tego kierunku i programem studiów.

Prowadzący zajęcia na kierunku historia sztuki nauczyciele akademicy posiadają odpowiednie kwalifikacje dydaktyczne dla realizacji przypisanych do kierunku efektów kształcenia jak i całości programu studiów. Na 22 osoby prowadzące zajęcia na kierunku 4 posiadają tytuł profesora, 4 stopnie doktora habilitowanego, 9 stopień doktora. Zajęcia z zakresu historii prowadzi historyk z tytułem profesora, zajęcia z zakresu filozofii i estetyki prowadzą filozofowie z tytułem profesora. Ponadto na kierunku zajęcia prowadzi 5 osób z tytułem zawodowym magistra, z czego dwie zgodnie z wykształceniem prowadzą zajęcia w zakresie historii sztuki, a pozostałe to informatyk i lektorzy języków obcych. Obsadzenie zajęć należy uznać za właściwe i powiązane z dorobkiem i doświadczeniem poszczególnych nauczycieli akademickich. Zdecydowana większość kadry legitymizuje się dużym doświadczeniem dydaktycznym, niektóre z osób także międzynarodowym.

Dorobek naukowy nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na kierunku historia sztuki w pełni odpowiada przewidzianym w programie treściom kształcenia, ma charakter kompleksowy odpowiadający wszystkim epokom historycznym, przy czym w przypadku historii starożytnej wymaga on intensywnego rozwoju. Dorobek i doświadczenie nauczycieli akademickich odpowiada także przedmiotom budującym warsztat naukowy studentów, a ponadto poszerzających podstawową wiedzę przedmiotów fakultatywnych i wykładów monograficznych. Umożliwia on prawidłowe obsadzenie poszczególnych modułów zajęć nauczycielami akademickimi posiadającymi właściwy dorobek naukowy i kwalifikacje do realizacji przypisanych do tych modułów efektów kształcenia. Struktura kwalifikacji kadry pozwala na potencjalne prowadzenie pojedynczych przedmiotów przez więcej niż jednego nauczyciela akademickiego, zapewniając właściwą realizację programu studiów w sytuacjach związanych z dłuższymi wyjazdami zagranicznymi lub urlopami naukowymi itp.

W przypadku pracowników instytutu istnieje możliwość zapewnienia równomiernego obciążenia obowiązkami kadry dydaktycznej, której liczba jest adekwatna do liczby studentów. Zwraca przy tym

uwagę fakt zróżnicowania tego obciążenia, które związane jest z faktem pełnienia przez część pracowników ważnych funkcji w innych instytucjach związanych z kulturą. Skutkuje to różnym wymiarem obowiązków dydaktycznych, ale nie zaobserwowano zakłócenia dydaktycznego toku ze względu na dwuetatowość niektórych pracowników.

Przeprowadzone hospitacje zajęć wykazują dobre metodyczne przygotowanie nauczycieli akademickich, ich umiejętności w zakresie wykorzystania nowoczesnego sprzętu audiowizualnego, prowadzenia dyskusji, utrzymywania stałej uwagi studentów podczas zajęć itp.

2.3.

Polityka kadrowa prowadzona w jednostce polega na zapewnieniu kadry o odpowiednich kwalifikacjach merytorycznych i dydaktycznych właściwej dla realizacji koncepcji kształcenia oraz zgodnej z planami rozwoju kierunku. Stan kadrowy zmienił się w ostatnich latach w związku z odejściem dwóch profesorów oraz adiunkta, w miejsce którego zatrudniono nową osobę, co sprzyja odmłodzeniu kadry naukowo-dydaktycznej i stanowi działanie zmierzające w kierunku zapewniania ciągłości pokoleniowej. Polityka kadrowa jest skutecznie realizowana w ostatnich kilku latach, o czym świadczy, że w latach 2012-2016 dwie osoby uzyskały tytuł profesora, a trzy stopień doktora habilitowanego. Na pewno uwagi wymaga fakt, że stopnie doktora niektórych zatrudnionych osób zostały nadane na początku lat dwutysięcznych, a w jednym przypadku nawet wcześniej.

W polityce kadrowej widać tendencję do proporcjonalnego obsadzenia stanowisk w poszczególnych zakładach. Zatrudnianie pracowników odbywa się na drodze postępowania konkursowego, a jego warunki uwzględniają potrzeby naukowe i dydaktyczne prowadzonego kierunku. Weryfikacja przygotowania pracowników prowadzona jest także w oparciu o ankiety studenckie oraz w trakcie cyklicznej oceny pracowniczej. Liczba 821 punktów uzyskanych za publikację 123 prac w latach 2010-2015 wskazuje na harmonijny rozwój kompetencji naukowych i dydaktycznych. Praca naukowa wiązana jest z tematyką prowadzonych zajęć. Wysoka ocena kompetencji dydaktycznych w ankietach studenckich jest także pochodną długiego doświadczenia dydaktycznego zdecydowanej większości pracowników. Fakt, że znaczna część kadry pracuje jednocześnie w jednostkach muzealnych nie odbija się niekorzystnie na poziomie dydaktyki, a doświadczenie czerpane z praktycznej styczności z dziełami sztuki w drugim miejscu pracy jest przekazywane studentom.

Pracownicy uzyskują też wsparcie finansowe w przypadku publikacji prac na stopień lub tytuł naukowy oraz na potrzeby procesu przygotowywania wniosków grantowych do NCN. Z funduszy wydziałowych finansowana jest także publikacja periodyku naukowego wydawanego przez instytut – *Porta Aurea*, czasopisma z listy ministerialnej. Elementem wspomagającym dydaktykę była też zorganizowana w 2014 roku ogólnopolska konferencja metodyczna dla doktorantów i studentów historii sztuki pt.: „Dydaktyka historii sztuki. Szanse – wyzwania – zagrożenia”. Dziewięciu prelegentów reprezentujących różne ośrodki naukowe przedstawiło problemy współczesnej dydaktyki szkoły wyższej.

Kadra naukowo-dydaktyczna IHS jest włączana w proces umiędzynarodowienia badań i dydaktyki. Członkiem kadry jest obywatel Niemiec prowadzący zajęcia w IHS. Wykładowcy są zachęceni do współpracy międzynarodowej oraz wspierani organizacyjnie i finansowo. Wielu z wykładowców prowadzi badania nad historią sztuki wychodzące poza granice kraju i wpisuje się w ten sposób w nurt badań wschodnioeuropejskich na styku kultur. Inni członkowie IHS zajmują się sztuką zachodnioeuropejską – malarstwem miniaturowym, grafiką, czy rzemiosłem artystycznym. W tematy badawcze włączono np. powiązania Gdańska z Włochami czy wybrane elementy sztuki przedreformacyjnej w Prusach.

Pracownicy Instytutu włączeni są w współpracę z uczelniami oraz instytucjami zagranicznymi. Na przykład wspólnie z Institut für Kunstgeschichte der Universität Mainz jest realizowany projekt publikacji pod tytułem „Architektura średniowieczna w Polsce. Kompendium romańskiej i gotyckiej sztuki budowlanej między Odrą i Wisłą”. Opracowanie i publikacja serii wydawniczej „Schlösser und Gärten der Neumark – Zamki i ogrody Nowej Marchii” jest owocem współpracy z Freundeskreis Schlösser und Gärten der Mark, zaś wspólnie z Georg-August-Universität Göttingen zrealizowano projekt badawczy „Barczewko/Alt-Wartenburg – warmińskie Pompeje”, zorganizowano specjalne krótkoterminowe programy akademickie, wspólne programy kulturalne, oraz wymianę pracowników naukowych i wymianę studentów. Podobna współpraca rozwija się z Geisteswissenschaftliches

Zentrum Geschichte und Kultur Ostmitteleuropas) oraz instytucją Uniwersytetu Lipskiego, od 2016 w Leibnitz-Gesellschaft i z Instytutem im. Herdera w Marburgu, Niemcy. Choć głównym partnerem we współpracy międzynarodowej są Niemcy to rozwija się ona także owocnie z uczelniami we Francji (Université Paris-Diderot), Wielkiej Brytanii (Uniwersytet w Leeds). Instytut uczestniczy w siecach naukowych dotyczących Skandynawii i Krajów Nadbałtyckich („Castella Maris Baltici“, „Böckler-Mare-Balticum-Stiftung“ / „Homburger Gespräche“) oraz dalszych międzynarodowych organizacjach badających europejską architekturę zamkową (Węgry: Castrum Bene, Niemcy: Wartburg-Gesellschaft, Francja: Chateau Gaillard). Ponadto wiele projektów wystaw międzynarodowych Muzeum Narodowego w Gdańsku jest realizowana z udziałem pracowników i studentów IHS. Należy podkreślić, że wśród kadry znajdują się osoby, które prowadziły wykłady na uczelniach lub ośrodkach zagranicznych (Berlin, Cambridge, Lipsk, Oldenburg, Tallin, Budapeszt, Wilno, Toronto, Bonn), wielu było stypendystami DAAD. Doświadczeniami i nową wiedzą wykładowcy dzielą się wzajemnie w nieformalny sposób, w ramach dobrych, prawie rodzinnych stosunków.

2.4.

Badania naukowe pracowników prowadzone są w obszarze nauk humanistycznych w dyscyplinie historia sztuki i dotyczą najważniejszych jej obszarów: architektury, rzeźby, malarstwa oraz rzemiosła artystycznego z terenów zarówno całej Europy i pogranicza kultury łacińskiej i prawosławnej oraz obejmują okres od średniowiecza do czasów współczesnych. Istotne miejsce w badaniach pracowników Instytutu zajmuje tematyka regionalna: tj.: Pomorza Gdańskiego, Prus Krzyżackich oraz samego miasta Gdańska, które oferują obfitość tematyki badawczej ze względu na swoją specyficzną historię. Dostrzegalna jest przy tym w opublikowanych wynikach badań wyraźna przewaga tematyki o charakterze regionalnym i lokalnym. Jej charakter związany ze złożoną historią, sąsiedztwem polsko-niemieckim oraz specyfiką kulturową obszaru basenu Morza Bałtyckiego umożliwia włączenie się w międzynarodowy dialog naukowy. Z kolei problematyka ściśle teoretyczna oraz kwestie związane ze sztuką współczesną pozostają poza kręgiem ścisłych zainteresowań pracowników Instytutu.

Sumarycznie rzecz ujmując, problematyka i zakres badań prowadzonych przez pracowników Instytutu jest zgodny z zakresem dziedziny nauk humanistycznych oraz dyscypliny historia sztuki, do których odnoszą się efekty kształcenia na ocenianym kierunku.

Scharakteryzowana powyżej problematyka i metodologia badań pozwala w pełni realizować efekty kształcenia i program studiów w zakresie studiów I, jak i II stopnia i w pełni umożliwia studentom osiągnięcie efektów kształcenia w zakresie pogłębionej wiedzy, umiejętności prowadzenia badań oraz zdobywania kompetencji społecznych niezbędnych w prowadzeniu działalności badawczej.

2.5.

Analiza problematyki i kierunków podejmowanych badań oraz programu kształcenia wskazuje na wyraźną korelację między prowadzonymi w jednostce badaniami i kształceniem. O specyfice kształcenia na kierunku *historia sztuki* na Uniwersytecie Gdańskim stanowi wyraźna obecność tematyki regionalnej związanej z Gdańskiem, Pomorzem Gdańskim i obszarem Prus Krzyżackich. Szczególny charakter tego regionu oraz ujmowanie zagadnień lokalnych w perspektywie specyfiki całego regionu basenu Morza Bałtyckiego dają szansę przekazywania studentom obok generalnej wiedzy na temat dziejów sztuki, pogłębionej wiedzy szczegółowej, która w trakcie studiów może być konfrontowana z względnie łatwo dostępnym konkretem artystycznym, a także stwarza impuls do samodzielnych badań nad sztuką tego ciekawego obszaru.

Istnieje duża korelacja między tematyką badań nauczycieli akademickich prowadzących seminaRIA licencjackie i magisterskie a realizowanymi tematami prac dyplomowych. Stąd rezultaty prowadzonych w jednostce badań naukowych przekładają się bezpośrednio na projektowanie i doskonalenie programu kształcenia. Zajęcia dotyczące Gdańska opierają się w dużym stopniu o badania jeszcze niepublikowane (przygotowane do publikacji w "Atlasie Architektury Gdańska" czy kolejnych numerach „Porta Aurea”). Kwerendy w archiwum pozwalają określić nieopracowane zagadnienia i ukierunkowywać tematy prac studentów – głównie magisterskich – dzięki którym mogą dokonać nowych odkryć. Kształtowanie potrzeb poznawczych studentów odbywa się również w ramach ich uczestnictwa w spotkaniach naukowych i wykładach czy w konferencjach organizowanych przez pracowników Instytutu oraz w ramach działalności studenckiego koła naukowego.

Wyniki prowadzonych w jednostce badań wykorzystywane są podczas poszczególnych tematów

zajęć w przedmiotach modułu podstawowego, ale także w przedmiotach do wyboru, jak np.: w fakultetach tematycznych, seminariach i wykładach monograficznych. Studenci historii sztuki są w dobrym stopniu przygotowani do prowadzenia badań naukowych. Przygotowanie to zapewnione jest poprzez realizację pakietu zajęć przygotowawczych wpisanych w program historii sztuki na UG. Na pierwszym stopniu studiów taką rolę spełniają takie przedmioty jak: Nauki pomocnicze historii, Analiza dzieła sztuki, Ikonografia i ikonologia, Podstawy badań architektonicznych, Technologia informacyjna, Wstęp do historii sztuki oraz Teoria i metodologia nauk o sztuce, krytyka artystyczna oraz praktyka muzealna. Na stopniu drugim taka rolę pełnią: Warsztat badawczy historii sztuki, Metodologia historii sztuki oraz kolejny etap praktyk muzealnych. Ten zestaw przynosi dobre rezultaty, o czym świadczy poziom prac licencjackich i magisterskich. Studenci wykazują się w nich umiejętnościami w zakresie prowadzenia działalności badawczej, a także kompetencjami społecznymi związanymi z relacjami międzyludzkimi na etapie pozyskiwania odpowiednich materiałów do opracowywanych tematów.

Studenci historii sztuki zachęceni są przez wykładowców do udziału w konferencjach naukowych organizowanych na uniwersytecie i poza nim. Sami także organizują sympozja, odczyty i spotkania, mając możliwość dofinansowania swoich działań z funduszy wydziałowych. Największym jak dotąd przedsięwzięciem studentów historii sztuki był II Ogólnopolski Kongres Doktorantów i Studentów Historii Sztuki, zorganizowany we wrześniu 2014. Studenci korzystają z możliwości objazdów zagranicznych organizowanych przez pracowników naukowo-dydaktycznych. Najlepsze prace studentów są publikowane w „Porta Aurea”. Od 2015 organizowany jest też konkurs na najlepszą pracę magisterską.

Międzynarodowa i krajowa współpraca naukowa i badawcza, w tym z instytucjami muzealnymi regionu z Muzeum Narodowym w Gdańsku na czele wyraźnie uwidaczniają się w koncepcji kształcenia na ocenianym kierunku, wiążąc ją ściśle ze specyfiką sztuki pomorskiej i gdańskiej w szczególności. Z tą specyfiką związane są plany rozwoju kierunku wzbogacone o dążenie ku rozszerzeniu badań i kształcenia w zakresie sztuki współczesnej, co pozwoli na poszerzenie oferty kształcenia i wzmocnienie form indywidualizacji kształcenia.

3. Uzasadnienie

Liczba i jakość kadry naukowo-dydaktycznej oraz prowadzone w jednostce badania naukowe zapewniają realizację programu kształcenia na ocenianym kierunku na oraz osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia. Na studiach I stopnia jednostka spełnia minima kadrowe, na studiach II stopnia należy je uzupełnić o jednego nauczyciela akademickiego posiadającego co najmniej stopień naukowy doktora habilitowanego i dorobek naukowy w obszarze i dziedzinie nauk humanistycznych w dyscyplinie historia sztuki. Przedstawiciele kadry naukowej posiadają odpowiedni dorobek naukowy i stanowią zespół o dużej stabilności, uzyskanej dzięki odpowiedniej polityce kadrowej. Ich badania są skorelowane z programem studiów, przy czym charakterystyczne jest, a zarazem pożądane i zrozumiałe w przypadku gdańskiej historii sztuki, akcentowanie badań regionalnych.

4. Zalecenia

- 1) Uzupełnienie minimum kadrowego na studiach II stopnia o jednego nauczyciela akademickiego posiadającego co najmniej stopień naukowy doktora habilitowanego i dorobek naukowy w obszarze i dziedzinie nauk humanistycznych w dyscyplinie nauki historia sztuki.
- 2) Monitorowanie wpływu względnej jednolitości pokoleniowej nauczycieli dydaktycznych na stabilność minimum kadrowego i reagowanie na możliwe zagrożenia poprzez zatrudnianie młodych pracowników nauki, najlepiej z lokalnego środowiska naukowego.
- 3) Rozszerzenie specjalizacji naukowych reprezentowanych przez kadre naukowo-dydaktyczną o specjalistów z zakresu teorii sztuki oraz sztuki współczesnej.
- 4) Wzmocnienie relacji pomiędzy prowadzonymi badaniami a dydaktyką w zakresie historii sztuki starożytnej.

3. Współpraca z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym w procesie kształcenia

3.1 Jednostka współpracuje z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym, w tym z pracodawcami i organizacjami pracodawców, w szczególności w celu zapewnienia udziału przedstawicieli tego otoczenia w określaniu efektów kształcenia, weryfikacji i ocenie stopnia ich realizacji, organizacji praktyk zawodowych, w przypadku, gdy w programie studiów na ocenianym kierunku praktyki te zostały uwzględnione.*

3.2 W przypadku prowadzenia studiów we współpracy lub z udziałem podmiotów zewnętrznych reprezentujących otoczenie społeczne, gospodarcze lub kulturalne, sposób prowadzenia i organizację tych studiów określa porozumienie albo pisemna umowa zawarta pomiędzy uczelnią a danym podmiotem.*

Max. 5400 znaków (ze spacjami)

1. Ocena – w pełni

2. Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema cyframi.

3.1.

Instytut Historii Sztuki ma podpisane umowy z podmiotami zewnętrznymi, min. z m.in. Muzeum Narodowym w Gdańsku, Muzeum Historii Miasta Gdańska, Muzeum Zamkowym w Malborku. Wieloletnia współpraca łączy także Instytut z innymi pomorskimi muzeami, galeriami, urzędami konserwatorskimi. W ostatnim czasie została nawiązana współpraca z Europejskim Centrum Solidarności i planowane jest też podpisanie umowy z Muzeum II Wojny Światowej.

Charakter działalności wyżej wskazanych instytucji w pełni odpowiada specyfice ocenianego kierunku kształcenia, jest zgodny z efektami i treściami kształcenia oraz ogólnoakademickim profilem studiów. Wzbogacenie listy współpracujących instytucji o Europejskie Centrum Solidarności daje możliwość poszerzenia problematyki studiów o różnorodne aspekty sztuki współczesnej, zwłaszcza w nurcie sztuki zaangażowanej społecznie. Przedstawiciele współpracujących z IHS instytucji mają możliwość wpływu na treści kształcenia dostosowywanie efektów kształcenia do swoich potrzeb poprzez odbywające się spotkania z władzami instytutu. ZO PKA miał możliwość zapoznania się z protokołami z takich spotkań, podczas których dyskutowano o oczekiwanych przez pracodawców kompetencjach przyszłych absolwentów kierunku oraz o sposobach organizacji praktyk zawodowych. Dotyczyły one m.in. wprowadzania umiejętności warsztatowych związanych ze specyfiką sztuki pomorskiej i gdańskiej. W celu dostosowania programu studiów do wymagań pracodawców Rada IHS dokonuje korekt planu studiów, wprowadzając nowe tematy zajęć fakultatywnych, wykładów monograficznych i seminariów. Pozytywny wpływ na kontakty z interesariuszami zewnętrznymi ma fakt, że część pracowników naukowych instytutu jest lub była zatrudniona w muzeach, galeriach, czy też innych instytucjach kultury. W spotkaniach z interesariuszami zewnętrznymi biorą też udział przedstawiciele studentów.

Przedstawiciele współpracujących z kierunkiem instytucji biorą udział w sprawdzaniu i ocenie efektów kształcenia osiąganych w trakcie praktyk poprzez wyrażenie opinii, zawierającej stwierdzenie odbycia praktyki oraz charakterystykę postawy i pracy wykonanej przez studenta.

3.2.

Nie dotyczy

3. Uzasadnienie

Instytut Historii Sztuki Uniwersytetu Gdańskiego współpracuje z otoczeniem społecznym i kulturalnym poprzez udział interesariuszy zewnętrznych w kształtowaniu efektów kształcenia i dostosowaniu treści programowych do wymagań współczesnego rynku pracy. Jednostka współpracuje także z instytucjami kultury umożliwiającymi studentom odbycie praktyk zawodowych oraz z instytucjami naukowymi, co daje możliwość wymiany doświadczeń badawczych i dydaktycznych

4. Zalecenia

– brak

4. Jednostka dysponuje infrastrukturą dydaktyczną i naukową umożliwiającą realizację programu kształcenia o profilu ogólnoakademickim i osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia, a także prowadzenie badań naukowych

4.1 Liczba, powierzchnia i wyposażenie sal dydaktycznych, w tym laboratoriów badawczych ogólnych i specjalistycznych są dostosowane do potrzeb kształcenia na ocenianym kierunku, tj. liczby studentów oraz do prowadzonych badań naukowych. Jednostka zapewnia studentom dostęp do laboratoriów w celu wykonywania zadań wynikających z programu studiów oraz udziału w badaniach.*

4.2 Jednostka zapewnia studentom ocenianego kierunku możliwość korzystania z zasobów bibliotecznych i informacyjnych, w tym w szczególności dostęp do lektury obowiązkowej i zalecanej w sylabusach, oraz do Wirtualnej Biblioteki Nauki.*

4.3 W przypadku, gdy prowadzone jest kształcenie na odległość, jednostka umożliwia studentom i nauczycielom akademickim dostęp do platformy edukacyjnej o funkcjonalnościach zapewniających co najmniej udostępnianie materiałów edukacyjnych (tekstowych i multimedialnych), personalizowanie dostępu studentów do zasobów i narzędzi platformy, komunikowanie się nauczyciela ze studentami oraz pomiędzy studentami, tworzenie warunków i narzędzi do pracy zespołowej, monitorowanie i ocenianie pracy studentów, tworzenie arkuszy egzaminacyjnych i testów

Max. 5400 znaków (ze spacjami)

1. Ocena – w pełni

2. Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema cyframi.

4.1.

Instytut Historii Sztuki mieści się w budynku przy ulicy Bielańskiej 5, na terenie Starego Miasta Gdańska. Budynek jest współużytkowany wraz z Instytutem Archeologii i Etnologii. IHS ma do dyspozycji: 3 sale wykładowe i 4 sale ćwiczeniowe o łącznej powierzchni 299 m²; salę komputerową o powierzchni 30 m² – (15 stanowisk użytkowane wspólnie z wspólnie z Instytutem Archeologii i Etnologii); 1 salę przeznaczoną na działalność studencką o powierzchni 13 m²; 9 gabinetów kadry IHS o łącznej powierzchni 201 m; 2 pomieszczenia władz Instytutu o łącznej powierzchni 39 m²; 2 pomieszczenia administracyjno-techniczne o łącznej powierzchni 45 m². Instytut dysponuje też zabytkową Salą im. Konstantego Kalinowskiego o powierzchni 78,00 m², w której odbywają się konferencje, wykłady gościnne, obrony prac dyplomowych, inauguracje roku akademickiego oraz zebrania pracownicze. Pomieszczenia dydaktyczne są wyposażone w sprzęt multimedialny zamontowany na stałe (w 3 salach) lub w sprzęt przenośny. W posiadaniu Instytutu oprócz sprzętu komputerowego jest także tablica multimedialna, spełniająca swoją rolę w trakcie zajęć dydaktycznych oraz aparat fotograficzny używany do zadań dokumentacyjnych. W latach 2012-2013 dokonano zakupów aparatury dla potrzeb dydaktycznych sfinansowanych z dotacji ministerialnej na kwotę około 38 tys. zł.

Zarówno liczba i wielkość sal dydaktycznych i jak i ich wyposażenie oraz liczba stanowisk komputerowych pozwala w pełni realizować efekty kształcenia i program studiów na kierunku historia sztuki i dostosowana jest do liczby studentów. Jednostka zapewnia jednocześnie studentom dostęp do pracowni komputerowej i czytelnicy w celu wykonywania zadań wynikających z programu studiów oraz udziału w badaniach. Dodatkowym atutem jest położenie siedziby Instytutu w centrum miasta, co pozwala na – kluczowe dla uzyskiwania efektów kształcenia na kierunku historia sztuki – dogodne z punktu widzenia studentów korzystanie z bezpośredniej styczności z zabytkami w trakcie zajęć. Studenci podczas spotkania ZO PKA pozytywnie ocenili infrastrukturę naukowo-dydaktyczną IHS.

4.2.

Studenci *historii sztuki* UGW mają dostęp do Biblioteki Historii Kultury, która mieści się w tym samym budynku, co siedziba instytutu. Biblioteka zajmuje powierzchnię 160 m² i dysponuje 21 miejscami w czytelnicy oraz dwoma stanowiskami komputerowymi z dostępem do Internetu. Czynna jest 6 dni w tygodniu, zapewniając studentom wszystkich jednostek mieszczących się w budynku, dogodny sposób korzystania ze zbiorów, obejmujących literaturę z zakresu historii sztuki, archeologii

i etnologii. Jej zasób liczy 12 tys. woluminów, w tym z zakresu historii sztuki ok. 9 tys. woluminów; 300 tytułów czasopism, w tym dotyczących historii sztuki ok. 120 tytułów. Księgozbiór jest uzupełniany głównie ze względu na potrzeby dydaktyczne. Studenci kierunku mogą korzystać również z zasobów Biblioteki Głównej UG oferującej około tysiąca miejsc w czytelniach specjalistycznych oraz możliwość wypożyczania książek na zewnątrz. Biblioteka Historii Kultury zapewnia dostęp do aktualnych zasobów informacji naukowej o zasięgu międzynarodowym, a jej zbiory dostosowane są do potrzeb kierunku (tylko w latach 2012-2015 zakupiono 385 pozycji w językach obcych), wspierając samodzielne uczenie się studentów oraz przygotowanie do prowadzenia badań. Biblioteka zapewnia lekturę obowiązkową zalecaną w sylabusach przedmiotów oraz dostęp do zasobów informacyjnych, w szczególności światowych zasobów cyfrowych, w tym Wirtualnej Biblioteki Nauki. Zasoby Biblioteki Uniwersyteckiej w zakresie wyspecjalizowanego księgozbioru naukowego odnoszącego się do historii sztuki głównie w zakresie specyfiki sztuki gdańskiej i pomorskiej skutecznie uzupełniane są przez biblioteczną infrastrukturę Gdańska (głównie w odniesieniu dawniejszych opracowań niemieckojęzycznych). Studenci kierunku mogą korzystać z położonych w pobliżu IHS zbiorów Biblioteki Gdańskiej, biblioteki Muzeum Narodowego i Archiwum Państwowego. W ocenie studentów Biblioteka Historii Kultury w pełni zaspokaja ich potrzeby w zakresie odbywanych studiów, a położenie instytutu w centrum miasta umożliwia w razie potrzeb wynikających z prowadzonych tematów badań korzystanie ze zbiorów innych położonych w pobliżu instytucji.

4.3.

Na ocenianym kierunku nie jest prowadzone kształcenie odległość w rozumieniu *Rozporządzenia MNiSW z dnia 25 września 2007 r. w sprawie warunków, jakie muszą być spełnione, aby zajęcia dydaktyczne na studiach mogły być prowadzone z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość* (Dz.U. nr 188, poz. 1347), niemniej w latach 2012-2015 pracownicy Instytutu przygotowali na uniwersyteckim Portalu Edukacyjnym kilka kursów wspomagających zajęcia, które uatrakcyjniają proces kształcenia na kierunku. Dzięki Portalowi studenci mogą zapoznawać się z materiałami wykraczającymi poza zakres i treści przedmiotu omawianych na zajęciach prowadzonych przy bezpośrednim udziale nauczyciele akademickiego.

3. Uzasadnienie

Infrastruktura naukowa i dydaktyczna Instytutu Historii Sztuki UG oraz jego położenie w zabytkowym centrum miasta zapewnia studentom dobre warunki kształcenia i pracy naukowej. Baza lokalowa umożliwia prowadzenie zajęć w dobrych warunkach przestrzennych i nie wymusza obciążania studentów kondensacją planowanych zajęć ze względu na brak odpowiedniej liczby i powierzchni sal dydaktycznych. Posiadana aparatura pozwala na wspierane dydaktyki współczesną techniką, a zasoby Biblioteki Historii Kultury i bliskie sąsiedztwo innych bibliotek specjalistycznych oraz możliwość korzystania z zasobów sieciowych pozwalają studentom na osiągnięcie planowanych efektów kształcenia i prowadzenie własnych badań naukowych. Niebagatelny jest też fakt położenia siedziby Instytutu w centrum miasta co zarówno pod względem organizacji zajęć, jak i pod względem merytorycznym bezpośredni kontakt studentów z obiektami zabytkowymi czyni trwałym elementem procesu dydaktycznego.

4. Zalecenia

– brak

5. Jednostka zapewnia studentom wsparcie w procesie uczenia się, prowadzenia badań i wchodzenia na rynek pracy

5.1 Pomoc naukowa, dydaktyczna i materialna sprzyja rozwojowi naukowemu, społecznemu i zawodowemu studentów, poprzez zapewnienie dostępności nauczycieli akademickich, pomoc w procesie uczenia się i skutecznym osiągnięciu zakładanych efektów kształcenia oraz zdobywaniu umiejętności badawczych, także poza zorganizowanymi zajęciami dydaktycznymi. W przypadku prowadzenia kształcenia na odległość jednostka zapewnia wsparcie organizacyjne, techniczne i metodyczne w zakresie uczestniczenia w e-zajęciach.*

5.2 Jednostka stworzyła warunki do udziału studentów w krajowych i międzynarodowych programach

mobilności, w tym poprzez organizację procesu kształcenia umożliwiającą wymianę krajową i międzynarodową oraz nawiązywanie kontaktów ze środowiskiem naukowym.*

5.3 Jednostka wspiera studentów ocenianego kierunku w kontaktach ze środowiskiem akademickim, z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym oraz w procesie wchodzenia na rynek pracy, w szczególności, współpracując z instytucjami działającymi na tym rynku.*

5.4 Jednostka zapewnia studentom niepełnosprawnym wsparcie naukowe, dydaktyczne i materialne, umożliwiające im pełny udział w procesie kształcenia oraz w badaniach naukowych.

5.5 Jednostka zapewnia skuteczną i kompetentną obsługę administracyjną studentów w zakresie spraw związanych z procesem dydaktycznym oraz pomocą materialną, a także publiczny dostęp do informacji o programie kształcenia i procedurach toku studiów.

Max. 9000 znaków (ze spacjami)

1. Ocena –w pełni

2. Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema cyframi.

5.1.

Studenci mają zapewnioną opiekę dydaktyczną nauczycieli akademickich podczas wyznaczonych przez nich terminów konsultacji, których godziny i terminy są w pełni dostosowane do ich potrzeb. Ponadto – jak wskazali studenci podczas spotkania z ZO PKA – mogą się oni kontaktować z nauczycielami także poza wyznaczonymi terminami, w tym za pośrednictwem poczty elektronicznej. Studenci wskazali również, iż tą drogą otrzymują także od nauczycieli dodatkowe materiały dydaktyczne, których wartość ocenili wysoko. Każdy rocznik studiów wybiera spośród siebie starostę roku, do zadań którego należy kontakt z nauczycielami akademickimi, a także Władzami Jednostki. Jednocześnie każdy rocznik ma przypisanego opiekuna roku wybieranego spośród pracowników dydaktycznych. Studenci pozytywnie ocenili wsparcie oferowane przez opiekuna roku. Wnoszenie skarg i wniosków studentów odbywa się dwutorowo. Z jednej strony obejmuje on narzędzia ankietowe, z drugiej bezpośredni kontakt studentów z nauczycielami. Jak wskazali studenci w trakcie spotkania z ZO PKA najistotniejszy jest dla nich kontakt bezpośredni co ich zdaniem w odniesieniu do niewielkiej liczby studentów ocenianego kierunku pozwala na szybsze i efektywniejsze rozwiązywanie potencjalnych problemów. Ponadto Władze Jednostki organizują cykliczne spotkania ze studentami podczas których mogą wносить oni swoje uwagi i sugestie. Przykładem skuteczności przyjętych mechanizmów jest rozwiązanie problemów zgłaszanych przez studentów związanych z organizacją praktyk zawodowych.

Sylabusy przedmiotów są dostępne w portalu studenta oraz prezentowane na pierwszych zajęciach z danego przedmiotu. Sylabusy są jednak mało czytelne, zwłaszcza w obszarze przypisanych do przedmiotu efektów kształcenia. W tym zakresie zawierają one obszarowe efekty kształcenia, odnoszące się do nich kierunkowe efekty kształcenia, ale nie formułują efektów kształcenia na poziomie poszczególnych przedmiotów z odniesieniem do kierunkowych efektów kształcenia. Wpisane do sylabusów metody kształcenia i metody weryfikacji stopnia uzyskiwania efektów kształcenia są bardzo ogólne i nie mają specyficznego charakteru związanego z poszczególnymi przypisanymi do przedmiotu efektami w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Podobnie ogólnie sformułowane są zazwyczaj podstawowe kryteria oceny. Sylabusy wypełniane są w sposób niestaranny, z licznymi błędami literowymi i nie są ujednolicone pod względem redakcyjnym. Niektóre z nich mają bardzo rozbudowane informacje dotyczące treści kształcenia, inne bardzo lakoniczne, brak też jednolitości w zakresie obszerności listy polecanych lektur. Sylabusy nie zawierają rozliczonego nakładu pracy studenta odnoszącego się do punktów ECTS przypisanych do poszczególnych przedmiotów. O formie sylabusów negatywnie wypowiedzieli się zarówno studenci jak i nauczycieli akademicy. Ci ostatni deklarowali, że wypełnienie sylabusów traktują jako formalny obowiązek, a studentom przygotowują dodatkowe materiały w postaci aneksów informujące o prowadzonych przedmiotach. Otrzymywanie takich materiałów potwierdzili studenci. Pozytywnie ocenili oni także przydatność literatury wskazanej w sylabusach.

Regulamin studiów przewiduje możliwość indywidualizacji procesu kształcenia poprzez studiowanie w ramach indywidualnego programu studiów lub indywidualnego programu studiów z opieką naukową. W trakcie spotkania z ZO PKA studenci pozytywnie ocenili dostępne formy

indywidualizacji procesu kształcenia, w tym sposób ich przyznawania.

Kwestie związaną z przyznawaniem pomocy materialnej reguluje *Regulamin przyznawania pomocy materialnej studentom Uniwersytetu Gdańskiego*. Studenci podczas spotkania z ZO PKA wyrazili zadowolenie z oferowanych form wsparcia materialnego. Kwestie formalne związane z pomocą materialną zostały ocenione przez studentów za sprawiedliwe i transparentne.

Na potrzeby studentów UG dysponuje bazą noclegową w 10 domach studenckich. Podczas spotkania z ZO PKA studenci wyrazili zadowolenie z liczby dostępnych miejsc noclegowych, a także z proporcjonalności ceny do warunków w domach studenckich.

W zakresie działalności naukowej studenci mogą uczestniczyć w pracach kół naukowych Wydziału Historycznego w tym w jednym ściśle związanym z ich kierunkiem – Koło Naukowe Studentów Historii Sztuki (dawniej Koło Naukowe Badaczy Kultury). Studenci angażujący się w prace studenckiego ruchu naukowego podczas spotkania z ZO PKA pozytywnie oceniali oferowane formy wsparcia Jednostki dla ich działalności – z uwzględnieniem opieki merytoryczno-naukowej oraz finansowej. Członkowie koła wykazują aktywność poprzez udział w konferencjach i zjazdach naukowych, a także realizując programy naukowe jak np. projekt „Inwentaryzacja i digitalizacja malarstwa nowożytnego w gdańskich kościołach na terenie nowożytnych fortyfikacji Gdańska, czy organizacja wykładu „Dalekowschodnie zwyczaje noworoczne”. Pewną tradycją są sympozja studenckie. W listopadzie b.r. odbyło się takie sympozjum studenckie pod nazwą *Russian Red, Prussian Blue, Polish Trauma narodowe doświadczenie pamięci w sztuce współczesnej*. W trakcie spotkania ZO PKA ze studentami pozytywnie ocenili oni także otwartość nauczycieli akademickich na pomoc studentom w podejmowanych przez nich aktywnościach naukowych. Wskazali, iż zakres ich działalności naukowej w znacznym stopniu wspomaga ich w osiąganiu zakładanych efektów kształcenia. W ramach procesu dyplomowania studenci piszą pracę dyplomową pod opieką nauczycieli akademickich. Pozytywnie ocenili oni możliwość swobodnego wyboru opiekuna i tematu pracy związanego z indywidualnymi zainteresowaniami. Prace dyplomowe są obligatoryjnie weryfikowane programem antyplagiatowym. Studenci wyrazili ogólne zadowolenie z oferowanych form wsparcia naukowego, wskazując przy tym na możliwość rozwoju własnych zainteresowań, co w ich ocenie jest szczególnie ważne przy wchodzeniu na rynek pracy.

Na ocenianym kierunku nie jest prowadzone kształcenie odległość w rozumieniu *Rozporządzenia MNiSW z dnia 25 września 2007 r. w sprawie warunków, jakie muszą być spełnione, aby zajęcia dydaktyczne na studiach mogły być prowadzone z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość* (Dz.U. nr 188, poz. 1347), nie mniej stara się podejmować w tym kierunku pierwsze kroki i za pomocą portalu edukacyjnego daje studentom do dyspozycji w bieżącym roku akademickim 5 kursów wspomagających zajęcia. Dostępne materiały rozszerzają treści realizowane na zajęciach. Studenci pozytywnie ocenili ich jakość, dostępność oraz działanie systemu. W ich ocenie udostępniane materiały wspomagają lepsze osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia.

W trakcie spotkania z ZO PKA studenci wyrazili ogólne zadowolenie ze studiowania na ocenianym kierunku. Jako duży atut studiowania w jednostce wskazali jej położenie w centrum Gdańska w pobliżu ośrodków życia kulturalnego, co w znacznym stopniu pozwala na szersze korzystanie z oferty tych instytucji. Do pozytywnych aspektów studiowania zaliczyli dostępność kadry dydaktycznej oraz oferowane zbiory biblioteczne. Jako aspekty negatywne wskazali przypadki łączenia różnej problematyki w jednym obszernym przedmiocie.

5.2.

Instytut Historii Sztuki ma w ramach programu Erasmus+ podpisane 3 umowy na 6 miejsc. Wszystkie umowy są z uczelniami niemieckojęzycznymi, co ogranicza możliwości korzystania z wymiany dla studentów mówiących językiem angielskim. Ten problem sygnalizowali również studenci obecni na spotkaniu. By rozwiązać ów problem IHS prowadzi rozmowy w celu podpisania umowy z Uniwersytetem w Koprze, a także z jednym z dwóch uniwersytetów w Porto oraz Uniwersytetem w Lejdzie. Studenci ocenianego kierunku wykazują niskie zainteresowanie programem Erasmus+ (tylko w roku akademickim 2014/2015 wziął w nim udział 1 student wyjeżdżający i 1 przyjeżdżający). Dodatkowo w tym samym roku akademickim 15 studentów uczestniczyło w wymianie z Institut für Kunstgeschichte der Universität Mainz. Jako przyczynę niskiego zainteresowania programami mobilności międzynarodowej studenci wskazali aspekt finansowy (niewystarczające kwoty oferowanych stypendiów) oraz problemy językowe (zwłaszcza dostępność ofert wyjazdów

niemieckojęzycznych). Jednocześnie pozytywnie ocenili działania podejmowane przez Jednostkę w zakresie promocji tego rodzaju aktywności. Informacje o możliwościach korzystania z wyjazdów zagranicznych studenci otrzymują drogą mailową, podstawowe informacje zamieszczane są na stronach internetowych, ale najbardziej cenionym przez studentów jest osobisty przekaz koordynatora i wykładowców. Pozytywnie ocenili także kryteria rekrutacji i wsparcie Władz w kwestiach formalnych związanych z wyjazdami.

W latach 2011-2016 działalność badawcza studentów o charakterze międzynarodowym była realizowana poprzez objazdy naukowe miejsc mających szczególne wartości z punktu widzenia historii sztuki. Objazdy były realizowane kilkakrotnie we Włoszech, Francji, Niemczech i Holandii, nie są one obowiązkowe dla wszystkich studentów, nie są wpisane do programu studiów i mają charakter incydentalny.

Z Uniwersytetem w Moguncji organizowane są wspólne objazdy studentów z obu uniwersytetów. W roku 2015 jedna z studentek skorzystała z wizyty studyjnej całkowicie sfinansowanej przez Niemiecką Centralę Wymiany Akademickiej (DAAD). Aktualnie jedna studentka korzysta z stypendium naukowego w Paryżu w ramach La Fondation St. Casimir a appréciee. Studenci mają możliwość odbycia praktyk zawodowych za granicą. Instytut wspiera ich w tych staraniach.

Pojedynczy studenci uczestniczą w programach mobilności krajowej poprzez udział Ogólnopolskich Objazdach Zabytkoznawczych Studentów Historii Sztuki (po 3 studentów w roku akademickim 2014/2015 i 2015/2016). Posiadają oni także wiedzę na temat programu MOST jednak wskazali, iż zadowolenie ze studiowania w ocenianej jednostce nie skłania ich do udziału w tym programie. W trakcie spotkania ZO PKA ze studentami wskazali oni, iż Regulamin Studiów UG i prawidłowe oszacowanie punktów ECTS do poszczególnych przedmiotów, a także całokształt opieki oferowanej przez jednostkę w pełni wspiera ich w udziale w programach mobilności krajowej i międzynarodowej.

5.3.

Podstawowym wsparciem dla studentów ocenianego kierunku w procesie wchodzenia na rynek pracy jest Biuro Karier. W swojej ofercie posiada ono usługi z zakresu doradztwa zawodowego, pomocy w poszukiwaniu ofert pracy i staży. Ponadto jego działalność skupia się także na organizacji szkoleń dla studentów z zakresu np. tworzenia dokumentów aplikacyjnych, przygotowywania do rozmów rekrutacyjnych itp. W zakresie działania Biura Karier pozostaje także monitoring losów zawodowych absolwentów. Informacje na temat działalności Biura Karier i oferowanych form wsparcia znajdują się na stronie internetowej tej jednostki. Studenci podczas spotkania z ZO PKA posiadali wiedzę na temat działania Biura Karier, wskazali jednocześnie, iż wykazują niewielkie zainteresowanie korzystaniem z jego usług. Uzasadnili to m.in. oddaleniem budynku instytutu od kampusu oliwskiego gdzie mieści się jego siedziba. Ponadto wskazali, iż ze względu na specyfikę ich kierunku istotniejsze jest wsparcie samej ocenianej Jednostki zapewniającej kontakt z ośrodkami sztuki w regionie. Przykładem takich działań jest współpraca z Nadbałtyckim Centrum Kultury, Centrum Sztuki Współczesnej Łaźnia oraz Gdańską Galerią Miejską. W ocenie studentów takie rozwiązanie jest adekwatniejsze do ich potrzeb i pozwala na rozwijanie indywidualnych zainteresowań. Studenci wskazali także na bezpośrednią pomoc samych nauczycieli akademickich, którzy wskazują bezpośrednio studentom instytucje w których mogą odbyć staż, wolontariat czy zdobyć zatrudnienie. W ocenie studentów także możliwość uczestnictwa w ponadprogramowych, nieobowiązkowych objazdach artystycznych wpływa pozytywnie na kontakt ze środowiskiem zewnętrznym na terenie całego kraju, co wzmacnia postulat włączenia takich objazdów do programu studiów

Na Wydziale Historycznym działa Samorząd Studencki, który na szczeblu ogólnouczelnianym wchodzi w skład Parlamentu Studentów UG. Do jego zadań należy między innymi wspieranie studentów w procesie kształcenia oraz animacja życia społeczno-kulturalnego. Studenci podczas spotkania z ZO PKA negatywnie ocenili działalność Samorządu Studenckiego. Wskazali, iż nie posiadają wiedzy na temat podejmowanych przez Samorząd działań. Wskazali na hermetyczność środowiska samorządowego, które w ocenie studentów ocenianego kierunku nie otwiera się na całą społeczność Wydziału. Podczas spotkania ZO PKA z przedstawicielami samorządu nie było obecnych członków samorządu wydziałowego. Ze względu na wakaty w jego strukturach pojawili się wyłącznie przedstawiciele ogólnouczelnianego Parlamentu Studentów UG, którzy posiadają znikomą wiedzę na temat funkcjonowania struktur wydziałowych, stąd uzyskanie ich opinii w przedmiotowym zakresie

było niemożliwe. Z uzyskanych informacji wynika, iż samorząd posiada dostęp do pomieszczenia biurowego i środków finansowych przeznaczonych na jego działalność.

5.4.

Na ocenianym kierunku nie studiują osoby z niepełnosprawnościami. W UG działa Biuro ds. Osób Niepełnosprawnych do zadań którego należy wspieranie studentów niepełnosprawnych na każdym etapie procesu kształcenia. Regulamin studiów UG przewiduje, iż student niepełnosprawny może liczyć na wsparcie dziekana wydziału w dostosowaniu programu studiów do potrzeb wynikających z ograniczeń psychofizycznych studenta. Osoby te mogą studiować wg. indywidualnego programu studiów. Ponadto mają możliwość korzystania z udogodnień oferowanych przez Bibliotekę Uniwersytecką: m.in. wielokrotne przedłużanie wypożyczeń, możliwość zwrotu książek w dowolnej filii biblioteczej. Infrastruktura IHS jest dostosowana do potrzeb osób niepełnosprawnych (posiada windę, podjazdy). Strona internetowa UG jest przystosowana do potrzeb osób słobowidzących. Studenci podczas spotkania z ZO PKA pozytywnie ocenili potencjalne środki wsparcia studentów niepełnosprawnych w procesie kształcenia.

5.5.

Za obsługę administracyjną studentów, w tym związaną z pomocą materialną, odpowiada Dziekanat Wydziału Historycznego oraz Sekretariat Instytutu Historii Sztuki. Dni i godziny pracy tych jednostek są dostosowane do potrzeb studentów (godziny pracy Dziekanatu zostały wydłużone na prośbę studentów). Informacje związane z procesem kształcenia są także umieszczone w gablotach informacyjnych, na stronie internetowej Jednostki, a także w portalu studenta. Sylabusy przedmiotowe są prezentowane na pierwszych zajęciach oraz umieszczane w portalu studenta. Informacje niezbędne studentom w procesie kształcenia w każdym aspekcie funkcjonowania (obsługa toku studiów, pomocy materialnej itp.) dostępne są w Internecie i gablotach. Studenci ocenili także, iż mają zapewniony dostęp do aktualnych i bieżących informacji związanych z procesem kształcenia, który w pełni odpowiada ich potrzebom.

3. Uzasadnienie

Jednostka zapewnia studentom właściwe wsparcie dydaktyczne, materialne, naukowe, które wspomaga ich w pełni w osiąganiu zakładanych efektów kształcenia, wchodzeniu na rynek pracy, a także umożliwia im samodzielne prowadzenie badań naukowych. Studenci mają stworzoną możliwość uczestniczenia w programach mobilności krajowej oraz międzynarodowej. Studenci niepełnosprawni mogą liczyć na wsparcie jednostki w zakresie dostosowania procesu kształcenia do ograniczeń wynikających z ich niepełnosprawności. Jednostka zapewnia właściwą opiekę administracyjną. W związku z powyższym, mając na uwadze opinie studentów i analizę stanu faktycznego kryterium należy uznać za spełnione w pełni.

4. Zalecenia

- 1) korekta uczelnianego wzoru sylabusów w kierunku jego uproszczenia i dostosowania do potrzeb studentów.

6. W jednostce działa skuteczny wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia zorientowany na ocenę realizacji efektów kształcenia i doskonalenia programu kształcenia oraz podniesienie jakości na ocenianym kierunku studiów

6.1 Jednostka, mając na uwadze politykę jakości, wdrożyła wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia, umożliwiający systematyczne monitorowanie, ocenę i doskonalenie realizacji procesu kształcenia na ocenianym kierunku studiów, w tym w szczególności ocenę stopnia realizacji zakładanych efektów kształcenia i okresowy przegląd programów studiów mający na celu ich doskonalenie, przy uwzględnieniu:*

6.1.1. projektowania efektów kształcenia i ich zmian oraz udziału w tym procesie interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych,*

6.1.2 monitorowania stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia na wszystkich rodzajach zajęć i na każdym etapie kształcenia, w tym w procesie dyplomowania,

6.1.3 weryfikacji osiąganych przez studentów efektów kształcenia na każdym etapie kształcenia

i wszystkich rodzajach zajęć, w tym zapobiegania plagiatom i ich wykrywania,*

6.1.4 zasad, warunków i trybu potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów,

6.1.5. wykorzystania wyników monitoringu losów zawodowych absolwentów do oceny przydatności na rynku pracy osiągniętych przez nich efektów kształcenia,*

6.1.6. kadry prowadzącej i wspierającej proces kształcenia na ocenianym kierunku studiów, oraz prowadzonej polityki kadrowej,*

6.1.7. wykorzystania wniosków z oceny nauczycieli akademickich dokonywanej przez studentów w ocenie jakości kadry naukowo-dydaktycznej,

6.1.8. zasobów materialnych, w tym infrastruktury dydaktycznej i naukowej oraz środków wsparcia dla studentów,

6.1.9 sposobu gromadzenia, analizowania i dokumentowania działań dotyczących zapewniania jakości kształcenia,

6.1.10. dostępu do informacji o programie i procesie kształcenia na ocenianym kierunku oraz jego wynikach

6.2. Jednostka dokonuje systematycznej oceny skuteczności wewnętrznego systemu zapewniania jakości i jego wpływu na podnoszenie jakości kształcenia na ocenianym kierunku studiów, a także wykorzystuje jej wyniki do doskonalenia systemu.

1. Ocena – w pełni

2. Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema i trzema cyframi.

6.1.

Funkcjonujący na uczelni Wewnętrzny System Zapewniania Jakości Kształcenia opiera się na idei wspólnego dążenia przez środowisko akademickie do osiągnięcia najwyższej jakości zajęć dydaktycznych, powiązanej z wysokimi standardami badań naukowych. Przedsięwzięcia zmierzające do osiągnięcia tych celów są realizowane w zgodzie z Misją Uniwersytetu Gdańskiego. Za funkcjonowanie i modyfikację systemu na Wydziale Historycznym i ocenianym kierunku studiów odpowiedzialny jest Dziekan, który powołał Wydziałowy Zespół ds. Zapewniania Jakości Kształcenia oraz Wydziałowy Zespół ds. Oceny Jakości Kształcenia. Dziekan wydaje zarządzenia dotyczące Wydziałowego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia, w których określa zadania i obowiązki prodziekanów, dyrektorów instytutów oraz kierowników innych jednostek, terminy, zasady i procedury związane z oceną działalności nauczycieli akademickich. Zgodnie z art. 42 Statutu UG powołuje się Radę Wydziału, która ustala ogólne kierunki działalności Wydziału, uchwała plany, programy studiów oraz efekty kształcenia dla poszczególnych kierunków. Ponadto Rada Wydziału zatwierdza roczne sprawozdanie z oceny własnej wydziału dla Uczelnianego Zespołu ds. Zapewniania Jakości Kształcenia. W instytutach wpływ na jakość kształcenia mają Rady Programowe, które dostosowują programy studiów do nowych uregulowań prawnych, a także opracowują opisy efektów kształcenia w odniesieniu do wszystkich kategorii: wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych dla prowadzonych kierunków studiów.

6.1.1.

Przegląd programów kształcenia dokonywany jest przez Radę Programową, działającą na podstawie uchwały Senatu UG z dnia 25.06.2009 r. (nr 50/09). Analizy Rady Programowej oraz konsultacje z interesariuszami wewnętrznymi, w tym studentami, zmierzają do ciągłej modyfikacji programu kształcenia poprzez np. wzmacnianie u studentów umiejętności pracy z zabytkami z jakimi będą mieli do czynienia w przyszłej pracy zawodowej (rzemiosło artystyczne). Wprowadzono też nowy przedmiot – Translatorykę, ćwiczący umiejętności praktyczne w zakresie tłumaczenia tekstów. Do ostatnio wprowadzonych zmian należy zmniejszenie wymiaru godzin zajęć w ramach przedmiotu Wstęp do historii sztuki, oraz wprowadzenie przedmiotu Analiza dzieła sztuki. Także zestaw proponowanych fakultetów i wykładów monograficznych dostosowany jest do zgłaszanych przez studentów potrzeb. Ze względu na zainteresowanie tematyką z zakresu sztuki nowoczesnej system zdiagnozował potrzebę zatrudnienia kolejnego specjalisty od tej epoki, która obecnie znajduje się w trakcie realizacji. Analiza protokołów z zebrań Rady Programowej Instytutu potwierdziła, iż kwestie dotyczące realizowanych treści kształcenia, zmian w zakresie wymiaru i formy prowadzonych zajęć, hospitacji są poddawane dyskusji podczas spotkań Rady Programowej kierunku. Rada zwróciła uwagę

na konieczność modyfikacji programu kształcenia poprzez zabieganie o dodatkowe godziny i środki finansowe na objazdy terenowe, niezbędne dla prawidłowego kształcenia studentów historii sztuki. Kwestia ta nie została jednak dotychczas rozwiązana.

Projektowanie efektów kształcenia oraz wprowadzanie ich modyfikacji dokonuje się przy udziale interesariuszy zewnętrznych. Obecnie Instytut ma podpisanych kilkanaście umów z różnymi podmiotami (m.in. Muzeum Narodowe w Gdańsku, Pomorski Konserwator Zabytków, Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Olsztynie Delegatura Elbląg, Muzeum Miasta Gdyni, Muzeum Zamkowe w Malborku, Narodowe Muzeum Morskie, Muzeum Historyczne Miasta Gdańska, Urząd Miejski w Gdańsku, Muzeum Archeologiczne w Gdańsku). Na bieżąco prowadzone są konsultacje dotyczące wymaganych od absolwentów kompetencji, tak by program studiów jak najlepiej odpowiadał potrzebom rynku pracy, w następstwie czego w programie kształcenia dokonano korekt planu studiów, wprowadzając nowe tematy zajęć fakultatywnych oraz wykładów monograficznych. Do najnowszych podmiotów, z którymi rozpoczęto współpracę należy np. Europejskie Centrum Solidarności. W najbliższych miesiącach planowane jest też podpisanie umowy z Muzeum II Wojny Światowej, co pozwoli studentom przyglądać się powstawaniu nowoczesnej wystawy stałej. Studenci historii sztuki otrzymują pozytywne opinie od prowadzących praktyki, którzy doceniają ich kompetencje społeczne, otwartość oraz zaangażowanie w prowadzone projekty.

Przedstawiona do wglądu ZO PKA dokumentacja potwierdziła odbywające się cyklicznie, co najmniej raz w roku spotkania przedstawicieli Instytutu Historii Sztuki z przedstawicielami instytucji kultury, będących interesariuszami zewnętrznymi dla kierunku. Zgłaszane podczas spotkań sugestie uwzględniane są przy modernizacji kształcenia na prowadzonym kierunku studiów np. zwrócenie uwagi na problem ograniczonego kontaktu haptycznego z dziełem sztuki, potrzebę tzw. zajęć koneserskich oraz brak obowiązkowych objazdów w programie studiów, co przekłada się na brak bezpośredniego kontaktu z dziełem sztuki i powoduje brak wyposażenia absolwentów we właściwe dla nich kompetencje. Równie często organizowane są spotkania nauczycieli akademickich oraz przedstawicieli (Dyrekcji) Instytutu Historii Sztuki ze studentami. Zgłaszane przez studentów postulaty zostały przeanalizowane, a następnie podjęto skuteczne działania naprawcze np. w zakresie organizacji i rozliczania praktyk zawodowych.

6.1.2.

Monitorowanie programu kształcenia i jego efektów odbywa się poprzez okresowe przeglądy i analizy programów nauczania, dokonywane przez Wydziałowy Zespół ds. Zapewniania Jakości Kształcenia przy współudziale nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku studiów. Efektem wspomnianych przeglądów są m.in. wprowadzane w sylabusach modyfikacje w zakresie realizowanych treści programowych i zalecanej studentom literatury. Instytut Historii Sztuki uczestniczy w ankietowych badaniach jakości kształcenia o charakterze ogólnouczelnianym i wydziałowym, prowadzonych wśród studentów i doktorantów, co umożliwia tym grupom interesariuszy wewnętrznym udział w ocenie stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia na wszystkich rodzajach zajęć i na każdym etapie kształcenia. Wyniki ankiet opracowane przez Dyrektora Instytutu i omówione na zebraniu Rady Instytutu pozwalają na stwierdzenie, iż studenci pozytywnie oceniają prowadzone dla nich zajęcia dydaktyczne wynikające z realizowanego programu kształcenia. Udział interesariuszy zewnętrznych w ocenie stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia, zapewnia się poprzez odbywające się przynajmniej raz w roku spotkania z nimi. Stanowią one platformę wymiany informacji służącą poznaniu przez przedstawicieli Instytutu Historii Sztuki opinii partnerów zewnętrznych na temat stopnia zdobycia efektów kształcenia przydatnych w przyszłej pracy, prezentowanych przez studentów podczas konferencji, sympozjów naukowych i praktyk.

Potwierdzeniem słuszności działań podejmowanych w zakresie monitorowania stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia oraz podstawą do wprowadzania ich modyfikacji są wyniki egzaminów, prac dyplomowych i semestralnych, przygotowywane przez studentów projekty i prezentacje, a także wyniki praktyk oraz działalność kół naukowych (m.in. organizacja konferencji, wystąpienia studentów na sympozjach, publikacje prac studentów w periodyku „Porta Aurea”, udział w wernisażu wystawy „Russian Red”, w Centrum Sztuki Współczesnej Łaźnia). Organizacja i udział w konferencjach naukowych są jedną z metod dydaktycznych stosowanych przez nauczycieli akademickich służącą monitorowaniu i weryfikowaniu przyjętych dla kierunku efektów kształcenia.

Kompetencje i odpowiedzialność w zakresie monitorowania osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia dla praktyk zawodowych powierzono doświadczonemu w pracy muzealnej pracownikowi. Zakres, systematyczność i kompleksowość przedstawionych powyżej działań pozwala na pozytywną ocenę procedur systemu w zakresie monitorowania stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia. Pozwalają one na zapewnienie właściwego poziomu i jakości prowadzonego procesu kształcenia. Należy jednak stwierdzić, iż w toku przeprowadzonej wizytacji nie zaobserwowano działań doskonalących podejmowanych na podstawie wykorzystania wyników oceny stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia na ocenianym kierunku studiów. Podsumowaniu oraz ocenie adekwatności stosowanych metod kształcenia do zakładanych w programie efektów, a także weryfikacji skuteczności metod służących wyposażeniu studentów w określony dla „historii sztuki” zakres wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych służy przygotowywane corocznie sprawozdanie Wydziału Historycznego z oceny własnej. Dokument ten dostępny jest dla wszystkich zainteresowanych na stronie internetowej Wydziału w zakładce „Jakość Kształcenia”.

6.1.3.

Na kierunku historia sztuki stosuje się różne metody i formy pracy, które aktywizują studentów i pozwalają im osiągnąć zakładane efekty kształcenia. Samodzielne uczenie się studenta obejmuje m.in. przygotowanie do zajęć, kolokwiów, egzaminów, zapoznanie się z literaturą, przygotowanie prac zaliczeniowych (semestralnych, etapowych) w formie pisemnej i elektronicznej (prezentacje). Plan studiów uwzględnia ćwiczenia i konwersatoria, których istotnym elementem jest poznanie metod badawczych, nauka ich stosowania, a także stawianie i rozwiązywanie przez studentów własnych analiz problemowych i badawczych. W odniesieniu do ćwiczeń sprawdzanie efektów kształcenia realizowane jest na bieżąco poprzez ocenę przygotowania i aktywności studentów na zajęciach. Kontrola odbywa się także poprzez pisemne egzaminy, kolokwia oraz prace zaliczeniowe (np. esej, referat, prezentacja). Efekty kształcenia osiągnięte podczas wykładów weryfikowane są często w formie egzaminów ustnych i pisemnych. Przegląd powyższych metod weryfikacji efektów kształcenia pod kątem ich skuteczności dokonywany jest cyklicznie w ramach rocznych przeglądów programów kształcenia. Zakres oraz kompleksowość oceny stosowanych metod weryfikacji należy ocenić pozytywnie. Studentom zapewniony jest wgląd do ocenionych prac i egzaminów pisemnych, a także możliwość uzyskania informacji o dokonanych przez nich postępach i popełnianych błędach w ramach dyżurów nauczycieli akademickich. Ostateczna weryfikacja osiągniętych przez studentów efektów kształcenia następuje podczas egzaminu dyplomowego, którego zasady przeprowadzania określa Regulamin Studiów Uniwersytetu Gdańskiego. Procedura weryfikacji efektów została szczegółowo opracowana w Załączniku do zarządzenia Rektora UG nr 50/R/15. Do kompetencji Rady Programowej należy zapewnienie spójności efektów kształcenia oraz przedstawianie wniosków w zakresie planów studiów i programów nauczania. Zasady weryfikacji efektów kształcenia i ich oceny znajdują się również w sylabusach przedmiotowych opublikowanych na Portalu Studenta. W ramach procedur w sprawie przygotowania sylabusów w jednostce obowiązuje przyjęty przez uczelnię system ich opracowywania, który w opinii ZO PKA nie pozwala na klarowne i precyzyjne omówienie treści programowych. Studenci oceniani są w zależności od ustalonych w sylabusie sposobów weryfikacji postępów w nauce. Warunkiem zaliczenia praktyk jest przedłożenie kierownikowi praktyk sprawozdania z ich odbycia, pozytywnej opinii opiekuna praktyki oraz zaświadczenia o ich odbyciu (w którym opisany jest typ pracy, udział w projektach wystawienniczych, dokumentowanie i digitalizacja zbioru lub kolekcji, wykorzystane umiejętności zawodowych, umiejętność pracy w grupie, organizacji efektywnej pracy oraz odpowiedzialności za zachowanie dziedzictwa kulturowego). Zaświadczenie przygotowane przez instytucję, w której student odbywał praktyki zawodowe, stanowi dla władz kierunku cenne źródło informacji na temat osiągniętych przez studentów efektów kształcenia i umiejętności ich wykorzystania w praktyce. Jednocześnie pomaga uwzględnić istotny dla specyfiki prowadzonego kształcenia głos interesariuszy zewnętrznych w sprawie stosowanych na kierunku metod weryfikacji osiąganych przez studentów efektów kształcenia. Choć przedstawione wyżej procedury należy uznać za skuteczne w zakresie możliwości zapewnienia wysokiej jakości kształcenia to dotychczas nie zostały wykorzystane jako podstawa do doskonalenia programu studiów oraz metod jego realizacji. Zespołowi oceniającemu nie przedstawiono również działań doskonalących, które byłyby wynikiem analizy wykorzystania wyników oceny metod weryfikacji osiąganych przez studentów efektów kształcenia.

Procedury systemu obejmują działania służące zapobieganiu zjawiskom patologicznym związanym z pracami pisemnymi. Celem wykrywania i zapobiegania plagiatom w jednostce obowiązuje Regulamin Antyplagiatowy. Pozwala ona na sprawne zweryfikowanie podobieństwa treści pracy do zasobów znajdujących się w Internecie oraz wcześniej napisanych prac znajdujących się w systemie. Niewielka liczba studentów przypadająca na opiekuna pracy pozwala na bieżące eliminowanie możliwości popełnienia plagiatu. Do czasu przeprowadzenia wizytacji nie zdiagnozowano potrzeby podjęcia działań naprawczych w zakresie wykrywania i zapobiegania plagiatom. Przegląd powyższych metod weryfikacji osiągniętych przez studentów efektów kształcenia pod kątem ich skuteczności dokonywany jest systematycznie w ramach prac Wydziałowego Zespołu ds. Zapewniania Jakości Kształcenia oraz corocznie przygotowywanego sprawozdania Wydziału Historycznego z oceny własnej.

6.1.4.

Zasady potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów ustala uchwała Senatu UG z 26.03.2015 r. w sprawie organizacji potwierdzania efektów uczenia się, określająca zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się oraz sposób powoływania i tryb działania komisji weryfikujących efekty uczenia się. Zgodnie z nią weryfikacja formalna odbywa się na poziomie Uczelni, zaś merytoryczna na poziomie wydziału. Weryfikacji adekwatności i prawdziwości dowodów oraz zgodności efektów uczenia się z efektami kształcenia dokonuje konsultant, asesor i komisja weryfikacyjna (przedstawione przez kandydata efekty kształcenia są one analizowane przez konsultanta, weryfikowane przez asesora i potwierdzane przez komisję weryfikacyjną). Powyższe rozwiązania zostały objęte procedurami systemu. Ponieważ do czasu przeprowadzenia wizytacji nie wpłynął żaden wniosek o potwierdzenie efektów uczenia przyjęte rozwiązania nie zostały poddane weryfikacji.

6.1.5.

Prace nad badaniem losów absolwentów realizowane są przez Biuro Karier UG. Do głównych zadań Biura należy prowadzenie doradztwa zawodowego, planowanie i organizacja działań promujących aktywną postawę zawodową studentów i absolwentów uczelni, udostępnianie ofert pracy, praktyk i staży oraz współpraca z podmiotami wspierającymi lub realizującymi programy aktywizacji zawodowej. Analiza karier absolwentów kierunku pokazuje, że wielu z nich znalazło stałe zatrudnienie w gdańskich instytucjach kultury jak: Muzeum Narodowe, Muzeum Historyczne, Centrum Łażnia, a także w Europejskim Centrum Solidarności. Niska zwrotność ankiet prowadzonych przez Biuro Karier nie pozwala jednak na pozyskanie szczegółowych danych dotyczących zatrudnienia absolwentów ocenianego kierunku studiów. Zdiagnozowanie tego problemu spowodowało podjęcie działań naprawczych polegających na przystąpieniu w porozumieniu z Uniwersytetem im. Mikołaja Kopernika w Toruniu do projektu „Prowadzenie monitoringu losów absolwentów” dotyczącego opracowania metodyki badania losów zawodowych absolwentów. Podjęto również działania służące do opracowania narzędzia internetowego, które pozwoliłoby na skuteczne monitorowanie losów zawodowych absolwentów. Niestety z powodu niewielkich zasobów personalnych i sytuacji finansowej Wydziału Historycznego nie kontynuowano rozpoczętych inicjatyw. Wykorzystując obecne zasoby jednostki oraz Instytutu monitorowanie losów zawodowych absolwentów prowadzone jest drogą bezpośrednich kontaktów pracowników Wydziału z wypromowanymi absolwentami, co umożliwia nawiązany w toku studiów bliski kontakt nauczycieli akademickich ze studentami. Przeprowadzone z nauczycielami akademickimi oraz Władzami Instytutu rozmowy potwierdziły ich pełną wiedzę o miejscu zatrudnienia osób, które ukończyły studia na ocenianym kierunku studiów. Informacje te nie zostały jednak dotychczas wykorzystane do wprowadzenia zmian programu kształcenia, stosowanych form prowadzenia zajęć, czy też metod weryfikacji osiągniętych przez studentów efektów kształcenia.

6.1.6.

System zapewniania jakości kształcenia w zakresie omawianego kryterium opiera się na ocenie dorobku naukowego oraz umiejętności dydaktycznych poszczególnych pracowników, przeprowadzanej za pomocą corocznych, indywidualnych sprawozdań z osiągnięć naukowo-badawczych, publikacji i dokonań dydaktycznych. Działania doskonalące w tym zakresie, polegające

na opracowaniu nowego układu ankiety sprawozdawczej, umożliwiły bardzo dokładny wgląd w różnorodne aspekty działalności każdego pracownika. Zgodnie z postanowieniami systemu Dyrekcja Instytutu Historii Sztuki w obsadzaniu pensum dydaktycznego kieruje się zasadą, żeby zajęcia prowadzone były przez osoby posiadające dorobek naukowy, w tym publikacje z danego zakresu, albo wieloletnie doświadczenie zawodowe (np. część kadry mającej doświadczenie pracy w muzealnictwie prowadzi zajęcia z tego zakresu). Weryfikacja jakości kompetencji i przygotowania dydaktycznego nauczycieli akademickich prowadzona jest w oparciu o ankiety wypełniane przez studentów, prowadzone cyklicznie hospitacje zajęć dydaktycznych oraz systematycznie dokonywaną ocenę pracowników (co 2 i co 4 lata). Funkcjonujący system zapewniania jakości kształcenia stworzył mechanizmy służące nagradzaniu wyróżniającej postawy nauczycieli akademickich, do których należą nagrody finansowe, czy wprowadzone na Uczelni nagrody „Nauczyciela roku”. Wspierając rozwój zawodowy pracowników Dyrekcja Instytutu rozdysponowuje, na podstawie przyjętych wewnątrznych procedurami kryteriów, środki finansowe z dotacji statutowej Wydziału Historycznego, co umożliwia wydawanie publikacji naukowych, w tym rozprawy habilitacyjne, książki profesorskie, czasopisma „Porta Aurea” oraz zakup publikacji zagranicznych. Z dotacji tej przyznawane są ponadto, stanowiące dodatkowy impuls do podejmowania działań na rzecz samorozwoju, środki dla pracowników składających wnioski grantowe w NCN. Wśród działań doskonalących systemu należy wymienić udział nauczycieli akademickich w ogólnopolskiej konferencji metodycznej pt. „Dydaktyka historii sztuki. Szanse - wyzwania – zagrożenia”, podczas której dziewięciu prelegentów reprezentujących różne ośrodki naukowe przedstawiło problemy współczesnej dydaktyki w szkołach wyższych.

Zgodnie z przyjętymi i stosowanymi procedurami systemu, cyklicznej (corocznej) ocenie jakościowej podlega również praca kadry wspierającej proces kształcenia. Narzędziem jej realizacji jest ankieta studencka, pozwalająca na ustosunkowanie się do poziomu jakości obsługi spraw studenckich przez pracowników dziekanatu, sekretariatu Instytutu oraz pracowników biblioteki. Efektem wysokiej oceny pracy kadry wspierającej proces kształcenia jest przyznawanie nagród finansowych dla zasłużonych pracowników.

6.1.7.

Działalność dydaktyczna nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia dydaktyczne na ocenianym kierunku studiów podlega okresowej, prowadzonej co 2 i co 4 lata, ocenie, stanowiącej integralną część formularza oceny nauczyciela akademickiego. Istotny wpływ na jej ostateczną wartość mają ankiety studenckie. Efektem podjęcia działań naprawczych w zakresie niskiej zwrotności ankiet oraz możliwości pozyskania z nich, potwierdzonych wysokim wskaźnikiem wypełnionych ankiet, wiarygodnych informacji, zrezygnowano z ich elektronicznej wersji, którą zastąpiono papierowym arkuszem. Oceny ankietowe analizowane są przez Kierowników Zakładów, którzy przedkładają Dyrekcji ustne uwagi oraz pisemne zestawienia ocen w każdym semestrze. W przypadku powtarzających się ocen negatywnych następuje zmiana wykładowcy, co potwierdził omówiony na spotkaniu Zespołu oceniającego z Dyrekcją Instytutu przykład zastosowania wskazanej procedury. Następnie podjęte zostały działania weryfikujące skuteczność zastosowanych środków naprawczych, które studenci kierunku ocenili bardzo wysoko. Przykładem efektywności stosowanych narzędzi pozyskania opinii studentów odnośnie współpracującej z nimi kadry naukowo-dydaktycznej są podejmowane obecnie działania służące wzmocnieniu obsady zajęć ze sztuki najnowszej, zgodnie z wyrażanymi przez studentów zainteresowaniami.

6.1.8.

Obowiązujące w ramach systemu procedury zapewnienia zasobów materialnych, w tym ocena infrastruktury dydaktycznej, oraz środków wsparcia dla studentów, należy ocenić pozytywnie. Efektem przeglądu obejmującego ocenę niezbędnego do realizacji procesu kształcenia na kierunku historia sztuki wyposażenia sal wykładowych, seminaryjnych, ćwiczeniowych oraz laboratoriów komputerowych (sprzęt audiowizualny, stan techniczny urządzeń), dostępu do pomocy dydaktycznych (zasoby biblioteczne, skrypty dla studentów, dostęp do komputerowych baz danych, stanowisk komputerowych poza godzinami zajęć dydaktycznych), a także liczebności grup studentów odbywających zajęcia w poszczególnych salach dydaktycznych jest systematyczna wymiana, modernizacja i zakup udostępnianego studentom i pracownikom Wydziału sprzętu komputerowego, pozycji bibliotecznych oraz urządzeń multimedialnych.

Elementem wsparcia studentów, uwzględniającym specyfikę prowadzonego kształcenia, są kwerendy w archiwum pozwalające ukierunkowywać tematy prac studentów, oraz dokonać im nowych odkryć (w zakresie architektury Gdańska XIX i XX w. oraz "Złotego Wieku" miasta). Studentom zapewniona została możliwość uczestnictwa w spotkaniach naukowych, wykładach i konferencjach organizowanych przez pracowników Instytutu. Ponadto system zapewniania jakości kształcenia stwarza studentom właściwe warunki do działalności badawczej, co znajduje odzwierciedlenie w działalności kół naukowych, wyjazdach oraz publikacjach wydawanych przy współudziale studentów.

Procedury systemu zapewniają możliwość udziału studentów w programach wymiany zagranicznej, a koordynację działań w tym zakresie powierzono właściwemu pracownikowi Wydziału (koordynator ds. programu). Działania naprawcze w zakresie zapobiegania niskiemu zainteresowaniu studentów wyjazdami, wynikającemu głównie z niewystracających zasobów finansowych studentów, polegały na przeznaczeniu części pozyskanej dotacji na ich dofinansowanie. Podpisywanie kolejnych umów z zagranicznymi ośrodkami naukowymi jest efektem prowadzonych ze studentami konsultacji i wynika ze zgłaszanych przez nich postulatów. Ponadto co roku, w porozumieniu ze studentami, opracowywany jest program proponowanych zajęć dydaktycznych w językach obcych, który wprowadzany jest w zależności od zainteresowania kursami studentów.

Wśród ostatnio zdiagnozowanych przez system niedoskonałości w zakresie oferowanej infrastruktury dydaktycznej była kwestia nagłośnienia sal oraz dostępu studentów do Internetu. Władze Wydziału zabiegają o doskonalenie dostępnej infrastruktury także poprzez pozyskanie środków finansowych spoza puli będącej w dyspozycji ocenianej jednostki. W następstwie podjętych działań Wydział Historyczny został laureatem konkursu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego, co pozwoliło pozyskać dotację na dofinansowanie działań w zakresie wdrażania systemów poprawy jakości kształcenia, wykorzystaną również na zakup ważnych dla potrzeb dydaktycznych ocenianego kierunku urządzeń (m.in. rzutniki multimedialne, tablica multimedialna, skaner).

Obowiązujące procedury systemu uwzględniają zgodne z przepisami prawa regulacje w zakresie przyznawania pomocy materialnej.

6.1.9.

Funkcjonujący w ramach kierunku Wydziałowy System Zapewniania Jakości Kształcenia zapewnia skuteczne gromadzenie, analizowanie i dokumentowanie działań dotyczących zapewniania jakości kształcenia. Materiały potwierdzające weryfikację efektów kształcenia (kolokwia, egzaminy, prace pisemne) gromadzą i archiwizują osoby odpowiedzialne za weryfikację efektów kształcenia co semestr przygotowując w tym celu „Opis materiałów potwierdzających efekty kształcenia złożone do archiwizacji”. Podlega on prowadzonej przez Dyрекcję weryfikacji, a w przypadku stwierdzenia braków w udokumentowaniu oceny jakości procesu dydaktycznego lub innych zastrzeżeń przeprowadzana jest rozmowa indywidualna. W razie braków w udokumentowaniu zajęć wykładowcy proszeni są przez Dyрекcję o ich uzupełnienie. Zgodnie z obowiązującymi procedurami systemu dokumenty te gromadzone są i przetrzymywane w sekretariacie Instytutu Historii Sztuki przez 5 lat. Ponadto upoważnieni pracownicy Wydziału odpowiedzialni są za przechowywanie protokołów z posiedzeń Rady Programowej, Rady Wydziału, zebrań Wydziałowego Zespołu Doskonalenia Jakości Kształcenia. Przeprowadzona przez Zespół oceniający analiza powyższych materiałów dowodzi, iż problematyka jakości obejmująca m.in. kwestie programów kształcenia, ankietyzacji studentów, hospitacji czy polityki kadrowej podlega ciągłej analizie, w następstwie której podejmowane są działania naprawcze służące podnoszeniu jakości kształcenia.

6.1.10.

Wydziałowy System Zapewniania Jakości Kształcenia gwarantuje studentom, kandydatom na studia oraz innym interesariuszom wewnętrznym i zewnętrznym dostęp do informacji o programie i procesie kształcenia z uwzględnieniem ich potrzeb w tym zakresie. W tym celu wykorzystuje się Portal Edukacyjny, w obrębie którego działa Portal Pracownika i Portal Studenta (w tym elektroniczna obsługa studiów, indeks elektroniczny itp.) umożliwiające sprawne kontaktowanie się prowadzących zajęcia ze studentami, przekazywanie materiałów edukacyjnych, tworzenie arkuszy egzaminacyjnych itp. Wspomniana platforma wspomaga również proces kształcenia na odległość, w ramach którego przygotowanych zostało 19 kursów wspomagających zajęcia. Dzięki Portalowi studenci mogą

zapoznawać się z materiałami wykraczającymi poza zakres i treści przedmiotu omawianych na zajęciach prowadzonych przy bezpośrednim udziale nauczyciele akademickiego. Wśród działań doskonalących przyjęte procedury systemu zapewniana jakości kształcenia podjęto decyzję o upublicznieniu sylabusów przedmiotowych, co zostało skorelowane z nową inicjatywą wprowadzenia indeksu elektronicznego. Ponadto dostęp studentów do informacji o programie i procesie kształcenia na ocenianym kierunku jest zapewniony dzięki sprawnej (co potwierdziły opinie studentów) obsłudze sekretariatu Instytutu Historii Sztuki oraz dziekanatu, którego godziny pracy w następstwie zgłaszanych przez studentów postulatów zostały wydłużone. Wszystkie ogłoszenia bieżące wywieszane są na tablicy i wstawiane na stronę internetową oraz przesyłane drogą mailową przez sekretariat lub bezpośrednio przez wykładowców. Zawierają one również informacje o programach stypendialnych, organizowanych w innych ośrodkach konferencjach, czy wystawach. Ponadto nauczyciele akademicy i sekretariat przekazują też studentom informacje o możliwym dofinansowaniu wyjazdów zagranicznych.

6.2.

Jednostka prowadząca oceniany kierunek studiów dokonuje systematycznej oceny skuteczności wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia. Jak wynika z informacji udzielonych ZO PKA, wyniki działań pro jakościowych podlegają kontroli przez Radę Wydziału Historycznego i mają charakter jawny. Rada Wydziału przyjmuje coroczne *Sprawozdanie z oceny własnej za rok akademicki dla Uczelnianego Zespołu ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia*, które zawiera także wnioski i rekomendacje dotyczące funkcjonowania systemu zapewnienia jakości kształcenia. ZO PKA zapoznał się ze sprawozdaniem za rok 2015/2016. Wynika z niego, że analizie i ocenie poddawane są wszystkie istotne aspekty działania wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia, tj.: okresowy przegląd planu i programów zajęć, procedury oceny zajęć dydaktycznych (hospitacje, ankiety i analiza ich wyników), procedury monitorowania oceny realizacji efektów kształcenia, np. kontroli rozkładu ocen i wykorzystanie jej wyników, procedury monitorowania procesu dyplomowania, analiza współpracy z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi w obszarze zapewniania jakości kształcenia.

ZO PKA pozytywnie ocenia zakres, systematyczność i kompleksowość dokonywanej oceny, metody zbierania i analizy danych, jawność i dostępność wyników oceny oraz udział interesariuszy wewnętrznych w dokonywaniu tej oceny. Słabością – w związku ze zdiagnozowanym przez ZO PKA brakiem spójności między efektami kształcenia sformułowanymi dla kierunku historia sztuki, a dyscyplinami nauki, do których został on przypisany w oficjalnych dokumentach – jest proces oceny efektów kształcenia, który ma charakter powierzchowny.

Sprawozdanie zawiera także zdawkową informację o współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym, przy czym w składzie Wydziałowego Zespołu ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia nie ma przedstawiciela interesariuszy. Opinie pracodawców odnoszące się do oceny funkcjonowania systemu są pozyskiwane w drodze spotkań władz poszczególnych instytutów z przedstawicielami współpracujących instytucji. Biorąc pod uwagę zróżnicowany charakter prowadzonych na wydziale studiów jest to lepsze i bardziej skuteczne rozwiązanie niż wprowadzenie w skład zespołu przedstawiciela interesariuszy.

W ocenie skuteczności wewnętrznego systemu zapewnienia jakości pozyskuje się opinie zarówno ze strony nauczycieli akademickich, studentów i otoczenia społeczno-gospodarczego jak i osób odpowiedzialnych za funkcjonowanie wydziału i poszczególnych instytutów. Informacje pozyskiwane są za pośrednictwem badań ankietowych jak także w wyniku spotkań. Ich efektem są przedstawiane w sprawozdaniu wydziałowym rekomendacje dla Uczelnianego Zespołu Jakości Kształcenia. Dotyczą one m.in. potrzeby wprowadzenia nowych procedur czy prowadzenia szkoleń. Znajdują one także wyraz w pracach Rady Instytutu Historii Sztuki w zakresie podejmowanej problematyki obrad. Wynikiem oceny wewnętrznego systemu zapewniania jakości na Wydziale Historycznym UG była niska ocena skuteczności pozyskiwania opinii studentów w drodze ankiet internetowych (5% zwrotów). Podjęte w tym zakresie działania naprawcze, w postaci wprowadzenia ankiet papierowych, których analizy są pogłębiane w wyniku spotkań ze studentami okazały się skuteczne i władze wydziału i instytutu pozyskują pełne informacje ze strony studentów służące podnoszeniu jakości kształcenia.

3. Uzasadnienie

Uzasadnieniem przyznanej w zakresie kryterium 6 oceny „w pełni” jest pozytywna opinia zakresu skuteczności funkcjonującego w ramach kierunku „historia sztuki” systemu zapewniania i doskonalenia jakości. Należy stwierdzić, iż władze ocenianego kierunku wdrożyły system umożliwiający systematyczne monitorowanie, ocenę i doskonalenie realizacji procesu kształcenia, w tym w szczególności ocenę stopnia realizacji zakładanych efektów kształcenia i okresowy przegląd programów studiów mający na celu ich doskonalenie. Zorientowanie systemu na ciągle podnoszenie jakości kształcenia na ocenianym kierunku studiów uwzględnia projektowanie efektów kształcenia i ich modyfikowanie przy znaczącym udziale interesariuszy wewnętrznych, co potwierdzają wdrażane zmiany programu kształcenia. Mechanizmy systemu zapewniają przejrzystość stosowanego na ocenianym kierunku systemu sprawdzania i oceniania efektów oraz bieżące monitorowanie stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia na wszystkich rodzajach zajęć i na każdym etapie kształcenia, w tym w procesie dyplomowania. Działania te podlegają corocznej analizie prowadzonej na podstawie sprawozdania z realizacji efektów kształcenia. Analiza procedur przyjętych w zakresie weryfikacji osiąganych przez studentów efektów kształcenia, w tym zapobiegania plagiatom i ich wykrywania, potwierdziła słusność doboru stosowanych w ramach ocenianego kierunku metod sprawdzania i oceniania efektów kształcenia. W ramach systemu jakości kształcenia prowadzi się ankietyzację i hospitacje zajęć dydaktycznych zgodnie z przyjętymi w ramach systemu zasadami.

System jakości kształcenia przewiduje zasady i warunki potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem formalnej edukacji. Działania systemu w zakresie wykorzystania wyników monitoringu losów zawodowych absolwentów do oceny przydatności na rynku pracy osiągniętych przez nich efektów nie wpływają znacząco na realizowany program kształcenia. Władze Wydziału prowadzą jednak współpracę z licznymi instytucjami kultury będącymi potencjalnymi pracodawcami przyszłych absolwentów kierunku. Kontakt ten stanowi bogate źródło informacji na temat zatrudnienia absolwentów oraz opinii tej grupy interesariuszy zewnętrznych o poziomie kwalifikacji zawodowych absolwentów i przydatności na rynku pracy osiągniętych przez nich efektów kształcenia. Obowiązujące procedury systemu służą systematycznej i kompleksowej ocenie kadry prowadzącej i wspierającej proces kształcenia, a prowadzona polityka kadrowa zapewnia, iż zajęcia dydaktyczne na ocenianym kierunku studiów prowadzone są przez osoby przygotowane pod względem merytorycznym oraz dydaktycznym. Ocenie podlegają wszystkie zajęcia w danym cyklu na wszystkich rodzajach studiów, a wyniki ankiet są brane pod uwagę przez komisję oceniającą podczas oceny okresowej pracownika oraz przy obsadzie zajęć i zamówieniach dydaktycznych. Funkcjonujący w ramach ocenianego kierunku system zapewnia właściwie działające mechanizmy w zakresie oferowanych studentom zasobów materialnych Wydziału, w tym infrastruktury dydaktycznej oraz środków wsparcia dla studentów. Ponadto należy stwierdzić, iż obowiązujące procedury systemu gwarantują również skuteczne gromadzenie, analizowanie i dokumentowanie działań dotyczących zapewniania jakości kształcenia. Przeprowadzona analiza materiałów związanych z zapewnieniem jakości kształcenia dowodzi, iż kwestie programów kształcenia, ankietyzacji studentów czy polityki kadrowej poddawane są bieżącej analizie Władz kierunku, w następstwie której podejmowane są działania naprawcze służące podnoszeniu jakości kształcenia. Wydziałowy System Zapewniania Jakości Kształcenia gwarantuje studentom, kandydatom na studia oraz innym interesariuszom wewnętrznym i zewnętrznym dostęp do informacji o programie i procesie kształcenia z uwzględnieniem ich potrzeb w zakresie dostępu do wspomnianych treści.

Jednostka dokonuje systematycznej oceny skuteczności wewnętrznego systemu zapewniania jakości i jego wpływu na podnoszenie jakości kształcenia na ocenianym kierunku studiów, a także wykorzystuje jej wyniki do doskonalenia systemu, przy czym słabością jest tu proces oceny efektów kształcenia i w konsekwencji spójności programów kształcenia Mocną stroną podejmowanych działań, jest podniesienie procentu zwrotności ankiet studenckich, dzięki zastosowaniu tradycyjnej formy papierowej.

4. Zalecenia

- 1) W zakresie projektowania i zmian efektów kształcenia zaleca się usystematyzowanie działań i uwzględnienie wyników z monitorowanych przez system obszarów (brak podjęcia skutecznych

działań w zakresie wskazywanej przez nauczycieli akademickich oraz interesariuszy zewnętrznych konieczności wprowadzenia tzw. obowiązkowych objazdów terenowych oraz spójności efektów kształcenia przypisanych do praktyk z kierunkowymi efektami kształcenia, a także brak spójności między kierunkowymi efektami kształcenia a dyscyplinami nauki – poza dyscypliną historia sztuki – do których został przypisany kierunek studiów).

- 2) Należy podjąć działania służące wykorzystaniu opinii absolwentów w dostosowaniu programu kształcenia do wymagań rynku pracy, w celu jak najlepszego określenia związku między ścieżką edukacyjną, a sukcesem na rynku pracy absolwentów ocenianego kierunku studiów. Działania systemu w zakresie wykorzystania wyników monitoringu losów zawodowych absolwentów do oceny przydatności na rynku pracy osiągniętych przez nich efektów nie wpływały znacząco na realizowany program kształcenia.
- 3) Należy podjąć działania służące wykorzystaniu wyników oceny stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia na ocenianym kierunku studiów w procesie doskonalenia realizowanego procesu kształcenia.
- 4) Zaleca się diagnozowanie i podejmowanie działań doskonalących możliwych do wdrożenia w następstwie prowadzonej analizy wykorzystania wyników oceny metod weryfikacji osiągniętych przez studentów efektów na każdym etapie kształcenia i wszystkich rodzajach zajęć, w tym zapobiegania plagiatom i ich wykrywania. Choć przedstawione wyżej procedury należy uznać za skuteczne w zakresie możliwości zapewnienia wysokiej jakości kształcenia to dotychczas nie zostały wykorzystane jako podstawa doskonalenia programu studiów oraz metod jego realizacji.
- 5) Zaleca się przeprowadzenie oceny skuteczności działania systemu zapewniania jakości kształcenia na wydziale w zakresie oceny kierunkowych efektów kształcenia w związku ze zdiagnozowaniem przez ZO PKA brakiem spójności efektów kształcenia sformułowanych dla kierunku historia sztuki z większością przypisanych do nich dyscyplin nauki.

Odniesienie się do analizy SWOT przedstawionej przez jednostkę w raporcie samooceny, w kontekście wyników oceny przeprowadzonej przez zespół oceniający PKA

W zakresie mocnych stron analiza SWOT skoncentrowała się na wysoko cenionych pod względem przygotowania do prowadzenia zajęć dydaktycznych i posiadanego dorobku naukowego zasobach kadrowych IHS, co pokrywa się oceną ZO PKA. Do tego należałoby dodać położenie IHS w zabytkowym centrum miasta.

W zakresie słabych stron słusznie wskazano na takie aspekty kadry jak zamieszkiwanie w odległych od Gdańska ośrodkach, dwuetatowość, brak młodej kadry. Nie wskazano jednak na zbyt małą liczbę osób posiadających co najmniej stopień doktora habilitowanego i dorobek naukowy w zakresie historii sztuki.

Przedstawiona analiza SWOT w zasadzie nie wskazuje na szanse rozwoju kierunku IHS w kontekście potrzeb otoczenia społeczno-gospodarczego i zmian legislacyjnych. Przedstawione szanse w odniesieniu do infrastruktury, należałoby raczej interpretować jako już posiadane mocne strony.

W zakresie zagrożeń analiza SWOT odnosi się do niżu demograficznego i konkurencji ze strony innych kierunków, a także obawami przed przeniesieniem IHS do głównego kampusu uniwersyteckiego. Analiza SWOT nie wskazuje na takie zagrożenia jak mała liczba samodzielnych pracowników naukowych w kontekście wymagań minimum kadrowych, jednolitość pokoleniowa czy długi okres zdobywania awansów naukowych przez część pracowników instytutu.

Dobre praktyki